

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7363, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6,

SLOVENEK

Umik sovjetske diplomacije

Hitro, kakor na odru, se je spustil zastor nad krvavimi praskami okoli hriba Čankufeng, kjer so se bili pred enim tednom spoprijeli japonski in ruski vojaki, in kakor na povelje se je sklenilo premirje, ki se bo končalo s sporazumom, čeprav sovjetski listi in oni znani krogi, ki v Evropi opravljajo posle sovjetske unije, zatrjujejo, da bo moskovska vlada stala budno na straži za varstvo svojih koristi na Daljnem Vzhodu.

V resnici gre za popoln umik sovjetske velesile, ki je sama izzvala krvave dogodke na korejski meji, ker je vsakomur jasno, da Japonska, medtem ko je zapletena v dolgo in težko vojno s Kitajsko, nima nobenega interesa na tem, da bi se še zapletla v svojem hrbtu v vojno s sovjetsko Rusijo. Da je bil spor umetno izzvan od strani Sovjetov, se razvidi tudi iz tega, ker Čankufeng do zdaj ni bil zaseden od nikogar, in je moskovska vlada dobro vedela, da ga Japonci ne bodo pustili osvojiti od sovjetske vojske, ker zadeva spada v mirna pogajanja med obema državama, ki že dolgo teko zaradi sporne mandžursko-korejsko-sovjetske meje, in so bila v zadnjem času samo prekinjena. Najsi je maršal Blücher na svojo roko ukazal napad na Čankufeng, ki obvlada Posjet-ko luko južno od Vladivostoka, da pripori Rusiji izredno važno točko za kakšen bodoči spopad z japonskim cesarstvom, ali pa je moskovska vlada sama na ta način nameravala izzvati vojno z Japonsko z namenom končnega obračuna, ali pa jo samo prisilili, da odneha od vojnega pohoda proti Kitajski, ki se sedaj nahaja v veliki stiski — premirje, ki je bilo sedaj podpisano med sovjetsko in japonsko armado na korejski meji, pomeni vsekakor hud poraz sovjetske diplomacije.

Premirje je bilo očitno rezultat hudega pritiska Anglije in francoske zaveznice sovjetske unije ter ostalih njenih pristranih prijateljev v Evropi, ki so dosegli nameravani uspeh v Moskvi še prej, nego so sami mislili. Napad na Čankufeng je bil od strani sovjetskega režima poizkus, ki naj bi pokazal, ali so zapadne demokracije dovolj močne in pripravljene ter sploh voljne podpreti sovjetsko Rusijo, ako bi izbruhnila vojna med njo in Japonsko s svojimi neizogibnimi posledicami za Evropo in za ves svet sploh. Španski državljanski vojni in hudi napetosti med Čehoslovaki in Nemci naj bi se pridružil požar na Daljnem Vzhodu, ki bi prinesel s seboj končni obračun z avtoritarnimi režimi v Evropi, ki je prva in glavna ločka na programu komunistične internacionalne. Stalin, ki je gotovo od samega začetka imel pomisleke proti tako nevarnemu eksperimentu, se je radikalnemu krilu stranke, na katerem stoji tudi njegov nasprotnik in nevaren tekmeč, biški muškar, sedaj maršal Blücher, iz previdnosti vdal, ker je še vedno tako močan, da lahko ustavi streljanje pušk, ki jih je sprožilo vrhovno poveljstvo ruske armade na Daljnem Vzhodu. Četudi Stalin ne bi nerad videl, da se stre agresivnost Japonske, ki hoče postati neomejen gospodar na vsej tihomorski obali Azije, pa vendar predobro pozna notranji položaj sovjetske unije, katere zmago ali poraz bi v prvi vrsti plačal on s svojo glavo, ker bi zmaga nad Japonsko prinesla diktaturo maršala, o katerem Stalin najbrž po pravici sumi, da je tihi vodja vse opozicije proti njemu, če pa bi ostale zmagovite zastave vzhajajočega sonca, bi namesto komunistične diktature stopila obnovljena nacionalna Rusija.

Tudi v Londonu in Parizu so krogi, ki bi gotovo ne obžalovali, ako bi se objestnost Japonske končala s popolno katastrofo, saj bi zmaga Japonske na Kitajskem pomenila hud udar angleškega in francoskega ugleda v Aziji ter prinesla veliko škodo njenim gospodarskim koristim. Toda angleška demokracija se ob enem boji tako zmage Rusije, kakor njenega poraza. V primeru zmage sovjetske zveze bi sovjetska Rusija postala Angliji v Aziji še bolj nevarna nego Japonska, ker bi Sovjeti v tem primeru sprejeli nalogo in odgovornost za imperialistično politiko, ki jo je vodila v Aziji carska Rusija, in vrhu tega bi zmaga ruskih Sovjetov obenem bila zmaga komunizma na Kitajskem, kar bi pomenilo nevaren pretes v vseh azijskih kolonijah britskega imperija, tudi v primeru, če bi se posrečilo vojno med sovjetsko Rusijo in Japonsko omejit, kar pa je čisto izključeno. Če pa bi bila zmaga pridržana Japonski, bi angleški imperij ne utrpel samo škode od strani japonskega imperializma, ki bi segal od Indije do Avstralije, ampak bi se notranje homatije v Rusiji lahko končale z vzpostavitev ruske monarhije ali s čim podobnim. Treba pa je vedeti, da pomeni za angleški imperializem nacionalna Rusija hujše zlo od komunistične Rusije, ki je v teku 20 let pokazala, da se Angliji ni treba prav nič bati Sovjetov...

Tudi v Parizu, kjer so seveda simpatije levece popolnoma na strani sovjetske Rusije, so radi ali neradi uvideli upravičenost stališča Chamberlaina, ki je zastavljal vso moč in ves ugled britskega imperija, da ustavi nespametno krvoprelitje pri Čankufengu. V Parizu dobro vedo, da nihče v Evropi ne more tvegati nove svetovne vojne, in po razgovoru z nemškim poslanikom Welczekom je Bonnet vedel z vso gotovostjo, da bi Japonska v primeru vojne s sovjetsko Rusijo imela Nemčijo na strani ne samo moralno, ampak tudi kot svojega vojnega

Ob 20 letnici Jugoslavije:

Slovenska Akademija znanosti in umetnosti ustanovljena

Prvi člani bodo imenovani s kraljevim ukazom še meseca septembra

Belgrad, 12. avg. m. Svojnica seja ministrskega sveta je bila za Slovence izredno važna. Na njej so Slovenci po zaslugi sedanjega vlade dobili največji dar ob 20-letnici Jugoslavije: svoj najvišji znanstveni zavod Akademijo znanosti in umetnosti v Ljubljani.

Na predlog prosvetnega ministra Magaraševića je na svoji snočnji seji ministrski svet med drugim namreč sprejel tudi uredbo o ustanovitvi Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani, za katero je bilo s § 37 vnášeno zakonsko določilo v finančni zakon za proračunsko leto 1938/39.

Po tej uredbi dobi novo ustanovljena

Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani značaj pravne osebe po javnem in privatnem pravu. Akademija ima štiri odseke: zgodovinsko-filološkega, matematično-prirodoslovnega, pravnega in umetniškega. Predsedstvo in prvi redni člani bodo imenovani na predlog prosvetnega ministra s kraljevim ukazom.

Slovenska Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani bo imela lahko rednih članov največ 30, dopisnih do 60, število častnih članov pa ni omejeno.

Naloga Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani je gojiti znanost, podpirati razvoj umetnosti, pokreniti in podpirati znanstvena raziskovanja in izdajati znanstvena dela. Pri

proučevanju znanosti o jezikih, pravu, etnografiji itd. se bo Akademija v prvi vrsti ozirala na področje kraljevine.

Akademija se bo vzdrževala z lastnim premoženjem, z dohodki od prodanih publikacij, z volili in prostovoljnimi prispevki. Prosvetno ministrstvo pa bo tudi vsako leto vstavljalo zanjo posebne postavke v državni proračun.

Pričakuje se, da bodo prvi člani slovenske Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani imenovani že v teku meseca septembra in da bo Akademija mogla pričeti z rednim delom že to jesen.

Premirje med Japonsko in SSSR podpisano

Ugodna znamenja za dokončno rešitev spora

Tokio, 12. avgusta. AA. (Reuter) Včeraj popoldne so podpisali dogovor o premirju na sovjetsko-mandžurski meji. Listino o premirju sta podpisala sovjetski general Suterin in japonski polkov. Co. Snoči je bila južno od postojank pri Čankufengu prva konferenca med vojaškimi zastopniki Sovjetske Rusije in Japonske. Namen tega sestanka je bil določitev črte, na kateri stoje japonske čete. Prihodnji sestanek bo danes popoldne.

Tokio, 12. avgusta. b. INS poroča: Glasom uradnega poročila so imeli Japonci v borbah pri Čankufengu 300 mrtvih in 600 ranjenih. Japonsko-ruska komisija bo pričela v najkrajšem času s delom. Po mnenju japonskega zunanjega ministrstva bo sovjetsko-mandžurski oziroma japonski spor v najkrajšem času razčiščen, kar bo za nadaljnji razvoj razmer na Daljnem vzhodu velikega pomena. Merodajni krogi izjavljajo, da bo pri sedanjih pogajanjih igralo važno vlogo tudi vprašanje nenapadalnega pakta. Od japonskega vrhovnega poveljstva v Koreji ni nobenih nadaljnjih vesti o eventualnih borbah. V Tokiu menijo, da so Sovjeti v teh bojih imeli 3000 mrtvih in ranjenih.

V Tokiu:

„Naprej je vse odvisno od sovetov“

Tokio, 12. avgusta. AA. Japonski jutranjiki pozdravljajo v Moskvi sklenjeni sporazum in izrekajo zahvalo japonskemu vojaštvu in japonski diplomaciji za njun nastop v tem sporu. Po njihovi sodbi gre japonski vojski in diplomaciji za sluzga,

da ni prišlo do bujnih zapletljivost, ki bi se bila iz njih lahko izcimila vojna.

»Nici Nici« pravi, da težko še ni konec, vendar se je pa našla pot za mirno ureditev. »Asahi Šimbun« takisto meni, da afera še ni dokončno razčiščena. Vse je odvisno od poteka pogajanj za likvidacijo obmejne spora. Če se to vprašanje dokončno ne uredi, bo ta obmejni odsek tudi v bodočnosti zmerom vir nevarnosti. Kitajsko upanje v vmešavanje tretjih v japonsko-kitajsko vojno se je izjalovilo.

List »Šimbun« meni, da nevarnosti še ni ko-

Göring — Balbo

V ponedeljek pride v Berlin poveljnik francoskega letalstva

Berlin, 12. avg. TG. Italijanski letalski maršal Balbo je v Berlinu deležen velikih počastitev. V inozemskih diplomatskih krogih pozorno sledujejo praktično stran obiska maršala Balba pri maršalu Göringu. Nemške oblasti poudarjajo, da je ta obisk čisto zasebnega značaja, toda mednarodni krogi menijo, da so v teku pogajanja za neposredno otipljive cilje. Nekateri diplomati so izrazili mnenje, da želi Italija vso svojo letalsko silo še enkrat preorganizirati in želi v ta namen tehnično sodelovanje od strani Nemčije. To da je glavna vsebina razgovorov med obema maršaloma. Drugi zopet menijo, da gre za orga-

nizacijo stalnega tesnega sodelovanja med obema letalskima armadama. Celotno beseda o letalskem paktu je padla in ni povzročila nikjer pravega presenečenja. Italija je tista, ki bi rada dobila od Nemčije jasne in točne obveznosti, medtem ko se Nemčija zamisli letalskega pakta zoperstavlja, kar je razumljivo, ker je Nemčiji predvsem na tem, da sklene letalsko pogodbo z Anglijo in če le mogoče tudi s Francijo. V ponedeljek pride namreč v Berlin tudi poveljnik francoskega letalstva general Vuillemin in Nemčija hoče ohraniti svobodne roke, da se bo lahko s francoskim generalom razgovarjala tako, kakor je v interesu obeh sosednih držav.

Madžarski obisk Berlinu

Regent, predsednik vlade, zunanji in vojni minister

Budimpešta, 12. avg. AA. Stefani. V zvezi z obiskom madžarskega regenta Horthyja na fuhrerjevo vabilo v Nemčiji, poročajo uradno, da bodo Horthyja spremljali predsednik vlade Imre dy, zunanji minister Kanya in vojni minister Ratz. Horthyjeva žena bo pa botrovala novi nemški križarki, ki jo bodo v Kielu spustili v morje.

Berlin, 12. avg. AA. (DNB.) Glede na glaso-ve, da misli madžarski kraljevski namestnik Nikolaj Horthy obiskati Nemčijo, piše današnji »Völkischer Beobachter« med drugim, da nemški narod z veseljem pričakuje obisk madžarskega državnega poglavarja. List pravi dalje, da je nemški narod še pred kratkim o priliki 70 letnice admiral Horthyja pokazal, kako zelo spoštuje madžarskega kraljevskega namestnika.

O trgovini z lesom

Belgrad, 12. avgusta. m. V torek, dne 16. t. m. bo v zavodu za pospeševanje zunanje trgovine so-ja strokovnega odbora za izvoz lesnih proizvodov. Udeležili se je bodo zastopniki ministrstva za gozdove in rudnike, ministrstva za trgovino in industrijo ter zastopniki domačih lesnih podjetij. Predmet razprav na seji je vprašanje pred kratkim sklenjene nove trgovinske pogodbe z Grčijo glede izvoza lesa. Pripravilo se bo pa tudi gradivo in že morebiti sklepi za sestanek nemško-jugoslovanskega lesnega odbora, ki bo 22. t. m. v Crikvenici. Zborovalci bodo posvetili tudi posebno važnost vprašanju izvoza našega lesa in lesnih proizvodov na Madžarsko, kar je za naše izvoznike zelo važno, ker je Avstrija prenehala izvažati les na Madžarsko. Na dnevnem redu so tudi razna druga vprašanja, kakor vprašanje uvoznih tarif itd.

Zagrebaška vremenska napoved: Poslabšanje vremena, znižanje temperature.

Zemunska vreme. napoved: Pretežno oblačno vreme v severni polovici države s prehodnim dežjem. Čez dan se bo v teh krajih zjasnilo. V južnih krajih bo prevladovalo jasno vreme.

Japonska in Kitajska se pripravljata na najhujše spopade

Nezlomljiv kitajski odpor pred Hankovom

Sanghai, 12. avg. b. Vojni dopisnik INS poroča, da je kitajska ofenziva, ki se je pričela v začetku tega tedna in v kateri sodeluje pol milijona mož z ogromnim vojnim materialom, na mnogih krajih uspela. Namen ofenzive je bil, da se ustavi japonsko napredovanje proti Hankovu. V zadnjih 24 urah so Japonci poslali znatne okrepitve, toda navzlic temu Kitajci akoraj na vse štiri napredujejo. Vodijo se ogorčene borbe in Japonci so imeli doslej nad 1000 mrtvih in nekoliko tisoč ranjenih. Nevtralni opazovalci cenijo moč kitajske armade na pol milijona mož, ki pa še vedno dobivajo novih okrepitev. Prav tako pošilja tudi japonski generalni štab nove čete, zlasti pa pošilja pomoč v letalstvu in motoriziranih enotah. 24 japonskih transportnih ladij je izkrcalo na tisoče vojakov, težkih in lahkih topov, tankov in ogromne množine municije.

Kankov, 12. avg. AA. (Havas.) Po izkrcanju Japoncev pri Hankevu, 14 km od Kijukijanga, na

zaveznika. Diplomatično pa Francija danes bolj nujno, kot le kdaj, potrebuje sovjetsko Rusijo v diplomatični igri, ki se odigrava v Evropi, tako ob Pirenejih in na zapadnem Sredozemskem morju, kakor v Podonavju in ji zaradi tega ne more biti vseeno, če bi bil vezan večji del ruskih sovjetskih vojnih sil na skrajnem vzhodu, ko pa je v interesu Francije in njenih zaveznikov, da stoji močna sovjetska vojska na zapadni meji, kjer štiti za vsak primer Ren. In v Parizu kljub vsem simpatijam do Moskve dobro vedo tudi, kakšne so notranje politične razmere v Sovjetiji in kakšen odmev bi mogla imeti državljanska vojna v Rusiji v Evropi, kjer bi v takem primeru avtoritarne države postale še vse bolj nevarna sila, nego so danes. Zaradi tega so tudi gg. Mandel, Herriot in Reynaud ter oče levice, Leon Blum, ki neprestano rovari ter pravkar dela na to, da bi se zopet odprla pirenejska meja ali pa celo zasedla Katalonija,

da se reši rdeča Španija, morali kloniti pred realnimi možnostmi in dejstvi ter triumfalna poročila o zmagah rdeče armade v Aziji odložiti za pozneje...

Umik sovjetske diplomacije, ki je morala Blücherju zapovedati, da preneha z vojaško igro okoli korejskih gričev, pomeni znatno izboljšanje mednarodnega položaja v Evropi in zmago angleške politike, ki je zopet obvarovala svet velike nesreče. Za sovjetsko Rusijo samo pa ta umik, ki ga njeni goreči prijatelji v Evropi zamažajo skušajo predstavljati kot zmago zmerosti in suvidenosti njihovih malikov v Moskvi, pomeni hud udarec njenemu ugledu in dokaz notranje slabosti rdečega režima. Kako bo znala Japonska to izkoristiti, ali bo v svojem osvajalnem pohodu pri Kitajski postala previdnejša in zmernejša, ali pa bo umik Rusije razumela tako, da se od Sovjetov nima ničesar resnega bati, to bomo še videli.

Nauk vojaških vaj v Italiji

Italija bi dolgo vo'no težko vzdržala

Nove enote italijanske vojske za hitro udarnost in naglo odločitev

Rim, 12. avgusta. TG. Italijanske vojaške vaje, ki se jih je udeležilo orožje vseh vrst, predvsem pa motorizirane divizije, so končane. Zaključek vojaških vaj je tvoril mimohod dveh motoriziranih divizij (12.000 moč), 1800 tovornih konj, 300 strojnica, 200 metalcov min, 50 topov vseh kalibrov in 1200 oklopnih voz, pred častno tribunom, kjer je stal italijanski kralj in cesar obdan od prestolonaslednika, Mussolinija, treh maršalov Italije, več desetih generalov in ministrov in drugih odličnikov. Po zaključku parade je imel Mussolini nagovor na vojsko, v katerem se je v imenu kralja zahvalil za izredno dobro zadržanje vojske in je svojo govor zaključil s sledečimi besedami: »Bila bi norost, če bi se vdajali utvaram. Bil bi zločin, če se ne bi pripravljali tudi mi, ko grme topovi po vsem svetu. Mi si ne delamo nikakih utvar in se na vse pripravljamo.«

V zvezi s temi besedami je italijansko časopisje objavilo zanimive razlage o načrtih, ki jih ima fašistična vlada pri organizaciji svoje armade. »Giornala d'Italia« piše, da je v organizaciji armade popolnoma zmagovalo načelo Mussolinija, ki je mnenja, da mora Italija biti pripravljena na vojno, ki se bo odločila v najkrajšem času. Italija da bi zaradi pomanjkanja surovin (predvsem železa, zlata in bencina) komaj mogla vzdržati dolgo vojno. Zaradi tega mora biti tako pripravljena, da v bliskovito naglico in z najhujšim človeškim in tehničnim naporom vrže vojno

na nasprotnikova tla ter tamkaj v najkrajšem času doseže odločitev. Italijanska armada je torej v tehničnem pogledu dobila čisto nove enote, ki se od starih v marsičem popolnoma razlikujejo. Posebnost italijanske vojske so motorizirane divizije, ki so opremljene za hitre operacije, so torej po šte-

vilu moštvu nekoliko slabše od prejšnjih, imajo tudi lažje orožje, a takšno opremo, ki jim dovoljuje bliskovite in učinkovite operacije proti sovražniku na vsakem ozemlju. Te nove divizije so svojo uporabnost pri zadnjih vojaških vajah pokazale in potrdile Mussolinijevo zamisel.

Do 31. avgusta morajo biti nemške meje utrjene

Pariz, 12. avgusta. b. Ves jutranji tisk komentira vest londonskih listov o nemških vojnih pripravah na vsem obsejnim področju, zlasti o trdnjavih delih na meji proti Češkoslovaški, kjer uporabljajo najbolj sodobno-nemške delavce. Kot skrajni datum za dovršitev trdnjavskih del navajajo listi 31. avgust.

Pariz, 12. avgusta. TG. Ves današnji pariški tisk objavlja zelo dolga poročila o vojaških pripravah Nemčije in Italije. Podrobnosti, ki jih francoski tisk navaja, so potrdili tudi nekateri inozemski opazovalci, ki so prišli iz Nemčije, odnošno iz Italije. Poučeni krogi menijo, da hoče Nemčija v par tednih pokazati vso svojo oboroženo silo na višku svoje udarnosti. V diplomatskih krogih pa so mnenja, da želi Nemčija predvsem vplivati na potek pogajanj v Pragi v prilog zahtev nemško-sudetske stranke. Voditelj sudetskih Nem-

cev Henlein je to sam javno izpovedal, ko je na zborovanju dejal, »da bo sudetsko vprašanje rešeno — tako ali tako — še v mesecu avgustu. Francoski listi objavljajo tudi dolga poročila o 40 km globokem trdnjavskem pasu iz jekla in betona, ki ga Nemčija gradi vzdolž vse francoske meje nasproti francoski »Maginotovi trdnjavi«.

Berlin, 12. avgusta. TG. Maršal Göring, kot voditelj nemške gospodarske štiriletnice, je izdal uredbu, na podlagi katere morajo vsi mlinarji in trgovci z žitnimi pridelki takoj prijaviti vse žitne zaloge. Uredba daje državi pravico, da zaseže vse žitne zaloge in tudi vsa skladišča, ki bi prišla v poštev za zaloge. Oblasti so stavile na razpolago vse potrebne gradivo, da se v najkrajšem času zgradijo velika osrednja žitna skladišča. Razglas vlade pravi, da so ti ukrepi potrebni zaradi tega, ker se obeta izredno velika žitna žetev.

Palestina

Židom — nacionalni dom, Arabcem — domovina

London, 12. avgusta. AA. (Reuter.) Snoči je govoril po radiu britanski kolonialni minister Macdonald. Med drugim je dejal, da stojita britanska vlada in britanski visoki komisar v Palestini pred težjimi nalogami, kakor sta stala pred vojno, vendar zbuja njuno sodelovanje upanje, da se tehnične komisije, ki podrobno proučuje vsa vprašanja med Židi, ki so si v Palestini ustanovili svoj nacionalni dom, in Arabci, ki jim je Palestina domovina. Macdonald je dodal, da bo delovanje tehniške komisije, ki podrobno proučuje vsa vprašanja, trajalo več mesecev.

Jeruzalem, 12. avgusta. AA. (Havas.) Terorizem v Palestini ogroža prav tako Žide kakor smerne Arabce. Enega izmed teh smernežev Arabcev, šejka Ibrahima Abdula Razaka, so odvedli iz neke vasi v okolici Ramalaha, kjer je stanoval. V starem delu Jeruzalema trajajo še smernežev

redi. Nekega Žida so ubili blizu Jaffskih vrat. Policija je ob zadnji raciji aretirala dva upornika. Zaradi napada na banko Barklay so oblastva kaznovala mesto Nabluz z 10.000 funti globe.

Slovenci v Italiji pozor!

Kdor želi v Italiji prejemati »Slovenec« po pošti na svoj dom, naj sporoči tvrdki Giovanni Parovel, Trieste, Via fr. Denza 3. Mesečna naročnina za Italijo znaša lit 16.50 in naj se nakaže vnaprej na čekovni račun g. Giovanni Parovela števil. 11-1649. S tem se prihranijo stroški, naročniku pa takoj lahko postrežejo z listom. Seveda se mora pripomniti, da je poslan denar namenjen za naročnino »Slovenec«.

Franco napreduje na obeh frontah

Salamanca, 12. avgusta. AA. (Stefani.) V odseku pri Ebru nadaljujejo naše čete prodiranje in preganjanje sovražnika iz pokrajine Sierra de Santa Magdalena. V odseku Balbuar blizu Ville Nueve della Barca smo zavrnili mnogo sovražnih napadov. Uničili smo pet sovražnih tankov.

Na estremadurski fronti se je tudi danes nadaljevalo naše prodiranje. Prodrli smo 8 km globoko. Število ujetnikov presega 800. Zaplenili smo 50 avtomatskih streljalic in 1000 pušk.

Palma, 12. avgusta. AA. (Stefani.) Legionarsko letalstvo z Balearov je zadnje dni izvedlo ofenzivo na najvažnejše sovražne točke, ki imajo vojaški značaj. Tako je bombardiralo pristanišče Valencia in Alicante, železniško progo Alicante-San Juan, vojaška skladišča v Villi Nuevi in letališče Molvos, kjer je uničilo dve sovražni letali. Svojo nalogo je letalstvo izvršilo v formacijah po 5 do 10 bombnikov. Sodeč po sovražnem odporu so rdeče čete dobile zadnje tedne popolnoma moderne baterije za obrežno protiletalsko obrambo.

Salamanca, 12. avgusta. AA. (Stefani.) Poskus rdečih čet, da izvedejo ofenzivo med Segrejem in Ribatom, se je popolnoma izjalovil. Zaradi hitrega portinapada nacionalistov se je ponesrečil tudi re-

publikanski poskus, da bi zavzeli dostop do mosta čez Segro. 42. republikanska divizija je pod ognjem nacionalističnega topništva prekoravila reko in prepusila nasprotniku vojo material, tanke itd.

Rim, 12. avgusta. AA. (Stefani.) Diplomatski urednik agencije Stefani piše: Ze nekaj dni pri- naša diplomatski tisk izmišljena poročila o novem pošiljanju Italijanskih prostovoljcev in vojnega materiala na Španjo. Zdi se, da je namen vseh teh poročil, da napravijo zmedo v trenutku, ko dobiva rdeča Španija večjo pomoč iz tujine.

Salamanca, 12. avgusta. TG. Vrhovno poveljstvo nacionalne vojske javlja, da je južna armada, ki ji poveljuje general Queipo de Lana, v silovit- tem sunku prodrla do mesta Cabeza del Buey in ga od vseh strani obkloplila. Nacionalistične čete podlego republikanske vojske nazaj proti rudni- škemu okraju pri Almadeni. Ako se nacionalnim četam posreči, da zasedejo Cabezo in Almaden, bi s tem uničile eno najmočnejših obrambnih postojank rdeče vojske ter bi si osvobodile pot proti Castuel.

Murmanska obala

največje oporišče sovjetskega vojnega brodogra

Feldmaršal Hugo Schäfer iz Dunaja objavlja v »Kölnische Volkszeitung« naslednje misli o možnostih nadaljnjega razvoja sovjetskega vojnega brodogra:

»Vse evropsko časopisje je nedavno objavilo vest, da se Sovjetska Rusija pripravlja, da zgradi največje brodogradilne tovarne. Čisto naravno je, da se vprašamo, kje namerava Sovjetska Rusija imeti svoje glavno oporišče za to svoje največje brodogradilne tovarne. Sovjetska je ogromna država, ki pa ima slabe obale. Na Daljnem vzhodu sega do Tihega morja. Toda tihomorske obale so več mesecev zamrznjene in tamkaj ni mogoče vzdrževati velikih bojnih ladij. Tega bi Japonska ne dovolila. Sovjetsko tihomorsko brodogradilno in ga sestavljajo le male torpedovke in — res — veliko število podmornic. Vse to je bolj obrambnega značaja. Na obalah Tihega morja torej zmanjšemo oporišče za bodoče sovjetske brodogradilne tovarne. Črna morje ne prihaja v poštev. Sicer so črnomoorska pristanišča brez ledu in tamkaj so lahko največji arzenali nastajali. Toda tukaj nastaja vprašanje, kako naj brodogradilne tovarne Črnega morja skozi ozke, ki so v rokah Turčije. In če bi Turčija tudi dovolila izhod in vhod, bi se sovjetsko brodogradilno moglo uveljaviti v Sredozemskem morju le ob strani angleškega ter bi bilo neprestano ogroženo od italijanskega brodogra in od italijanskih letal.

Trenutno ima Sovjetska večji del svojega brodogra na Baltiku. Največji arzenali so v Leningradu. Glavno bojno pristanišče je Kronstadt. Toda tudi Baltik je pozimi zamrznjen, poleti pa je sovjetsko brodogradilno v svoji svobodi ovržano po drugih baltskih brodogradilnih. V primeru vojne bi se sovjetsko brodogradilno moglo komaj gibati.

Ostane še četrta obala, ki prihaja v poštev, namreč severna ali murmanska obala. In tamkaj je sovjetska vojna mornarica tudi najbolj delavna. Murmanska obala je sicer še više ležala kakor Baltik ali Tiho morje, a je vkljub temu brez ledu. Topli morski tok je uveljavil tamkaj grozne obalne prilike in ugodno podnebje. Med svetovno vojno niti Rusija ni mogla svojim zaveznikom dostavljati živežev, niti so ji njeni zavezniki mogli pošiljati orožje. Zaka? Zato, ker je bila na suhem odrezana od zaveznikov, na morju pa zaradi slabih

obalnih prilik nepristopna. Takrat so v Rusiji začeli misliti na murmansko obalo in na pristanišče Arhangelsk. Toda med svetovno vojno je bila Rusija v prometnem oziru slabo zvezana s to obalo in je zgradila prvo železnico do Ledenegega morja šele s pomočjo vojnih ujetnikov. Po svetovni vojni se je sovjetska vlada z vso verno vrgla na izkoriščanje murmanske obale in je s pomočjo stotisočev političnih kaznivcev z neumljenimi okrutnostjo zgradila vse potrebne prometne zveze med Rusijo in murmansko obalo. Ob novi železnici iz Leningrada v Murmansk teče 4 m širok kanal prav gori v Ledeno morje. Na murmanski obali sami pa je sovjetska oblast z letimi sredstvi zgradila obsejne pristaniške naprave, arzenale in skladišča ter poslala tja veliko število torpedovk in podmornic. Sovjetska vlada je nadalje odredila, da se vsa njena ledenomoorska obala od Finke do Daljnega vzhoda načrtno preišče. To se je zgodilo pod znanstvenim videzom, a je služilo izključno vojaškemu namenom. V isti okvir sovjetske murmanske politike spada tudi nakup danskih premogovnih rudnikov v Spitzbergu, kjer so zaposleni skoraj izključno ruski rudarji. Tako je Sovjetska dobila v neposredni bližini svojega vojnega pristanišča izdatno premogovno skladišče, katerega vrednost je neprecenljiva, če pomislimo, da hoče sovjetske oblasti ta premog predistillirati v gorilno olje. S posebno verno pa so sovjetske oblasti proučevale možnost pomorske poti od Murmanske ob severomorske obale do Vladivostoka. Postavili so ob tej obali celo vrsto radiopostaj in letalskih oporišč. Veliko je tudi število ladij, ki so v spremstvu ledolomilcev to pot prevozile v obeh smereh.

Glavni cilj sovjetske pomorske politike pa je zgraditev velikega vojnega pristanišča v Murmansku in v Polarnem. To naj bi bilo glavno sovjetsko brodogradilno in letalsko oporišče, odkoder bi nadzorovali Atlantsko morje. Ako je sovjetska vlada izpovedala željo, da si zgradi največje brodogradilne tovarne — kot pravi —, potem je verjetno, da se bo to brodogradilno nahajalo na murmanski obali. Pogled na zemljevid zadostuje, da nam prikaže nevarnost, ki bi nastopila, če bi Sovjetska Rusija z Murmanske nadzorovala Atlantik, to se pravi ne samo svoje skandinavske sosedje, marveč v prvi vrsti Anglijo in — Nemčijo.

Prestavitve profesorjev

Belgrad, 12. avgusta. m. Podpisani so ukazi in odločki, s katerim se premeščajo profesorji na naslednjih šolah: Srečko Baraga iz Maribora v Ptuj, Darinka Bartulović iz Novega mesta v Banjaluko, Juraj Bukša iz Ljubljane v Bihač, Ljudevit Cimperman iz Učice v Celje, Vladimir Czurda iz Murske Sobote v Šibenik, Danilo Fon iz Ogulina na klasično gimnazijo v Ljubljani, Olaf Globočnik iz Slav. Broda na I. real. gimn. v Ljubljani, Milan Grbič iz Subotice na klas. gimn. v Mariboru, Slavka Hronek iz Ljubljane v Mursko Soboto, Peter Holecsek iz Ptuja na klas. gimn. v Ljubljani, Milan Jovanović iz Novega mesta v Sremske Karlovice, Friderik Jugović iz Murske Sobote v Kočevje, Marija Kapler iz Kočevja na I. real. gimn. v Ljubljani, Mirjana Kolar iz Bihača na III. real. gimn. v Ljubljani, Karel Kožuh s klasične na real. gimn. v Mariboru, Vladislav Kralj iz Stipa v Bihač, Adolf Lapajne s II. real. gimn. na žensko real. gimn. v Ljubljani, Janez Logar iz Novega mesta na učiteljsko v Ljubljani, Ivan Lovše iz Podgorice na real. gimn. v Maribor, Cvetka Matkovič iz Maribora v Ptuj, Miloš Milošević iz Ljubljane v Slavonški Brod, Jožica Piric iz Maribora na žensko real. gimn. v Ljubljani, Rudolf Pregelj iz Maribora na III. real. gimn. v Ljubljani, Zora Pretnar iz Maribora v Mursko Soboto, Silva Prevec iz Kranja na žensko real. gimn. v Ljubljani, Emil Pavelka iz Aleksinca na real. gimn. v Mariboru, Leopold Resnik iz Negotina na klas. gimn. v Splitu, Cvetko Skok iz Peči v Svilajnac, Konrad Dražar iz real. gimn. na meš. nepopolno real. gimn. v Mariboru, Alojzij Šegula iz Šibenika v Mursko Soboto, Zdravko Švirkaršič iz Kranja na II. real. gimn. v Ljubljani, Mara Tominc iz Kočevja na real. gimn. v Maribor, Miloš Tomič iz Kočevja v Novo mesto, dr. Franc Tomšič iz Kranja na klas. gimn. v Ljubljani, Alojzij Založnik iz meš. nepopolne na real. gimn. v Mariboru, Ivan Zika iz Peči v Mursko Soboto in Anton Zagar iz Murske Sobote v Peč.

Belgrad, 12. avg. m. Z odlokom prosvetnega ministra so imenovani naslednji novi suplenti: Bogomila Bernik na realni gimnaziji v Celju, Alda Dolenc na real. gimn. v Podgorici, Marjan Dorer na real. gimn. v Murski Soboti, Stanko Hafner na real. gimn. v Prizrenu, Herman Kotar na real. gimn. v Kočevju, Teodor Klementić na real. gimn. v Banjaluki, Bojan Krajcar na real. gimn. v Noveg mestu, Elda Piščanec na real. gimn. v Kranju, Bogomil Ploj na real. gimn. v Somboru, Nada Rupelj na I. real. gimn. v Ljubljani, Edvard Stalesin na real. gimn. v Trebinju, Margareta Sluga na real. gimn. v Kranju, Ljubomira Štermek na real. gimn. v Biševem polju, Eva Stopar na real. gimn. v Celju, Viktor Sunčić na real. gimn. v Trebinju, Vida Šturm na real. gimn. v Prijedoru, Franjo Škeri na real. gimn. v Mariboru, Rajko Šubić na real. gimn. v Murski Soboti, Stanko Urbančić na real. gimn. v Peči in Alojzij Lombar na real. gimn. v Nikšiću.

Dr. Maček bo ostal v Belgradu tri dni

Belgrad, 12. avgusta. m. Vodstvo srbijanske opozicije je objavilo program bivanja dr. Mačka v Belgradu. Po tem programu pride dr. Maček v Belgrad v nedeljo, 14. t. m. s popoldanskim vlakom ter bo ostal v Belgradu do torka zjutraj. V času njegovega bivanja v Belgradu bo več sestankov, tako voditeljev opozicije kakor tudi zastopnikov posameznih opozicijskih skupin.

Belgrad, 12. avgusta. AA. Udeleženci balkanskega zdravniškega tedna, ki bo v Carigradu, Smirni in Ankari, bodo potovali čez Bolgarijo in Trakijo, in ne čez Romunijo, kakor so prvotno napovedali.

Domači odmevi

Ob 10 letnici Radičeve smrti

Pristaši nekdanje HSS so te dni praznovali 10 letnico smrti Stefana Radiča, ki je umrl 8. avgusta 1928. Za to priložilo je »Hrvatskemu dnevniku« napisal osmrtni članek dr. Vlado Maček, ki slavi delo pokojnega voditelja in poudarja njegovo neminljivost. Izrečno pravi, da članka ne mara zaključiti z običajnim »Slava Stefanu Radiču, ampak z »živo večni duh Stefana Radiča«.

Pa tudi drugi listi so ob tej priložili obširno govorilo o radičevu. Radičev politiki in njegovemu delu in ga primerjajo s tistimi, ki danes stoje na njegovem mestu. Tako piše sin pokojnega Vladimir Radič v svojem glasilu »Narodni val«: »Z njegovo smrtjo je nastopila izguba in praznina, ki je nikoli ne bo mogoče izpolniti. Zato ni čudno, če smo Hrvatje danes v takem položaju. Primerjajmo samo delo velikega pokojnika s tem, kar se danes dela. Nešteto krat sem že mislil: Če bi bil predsednik še živ, bi bilo vse drugače.« Prof. Maistrovič, eden izmed najbližjih sodelavcev Vladimirja Radiča, pa piše v svojem listu »Dom«: Razumljivo so vzdihi Hrvatov, zlasti Hrvatov kmetov po velikem učitelju, radičevu Stefanu Radiču. Brez njega je zadnjih deset let letelo mimo nas brez kakršnegakoli sada. Prav v nobenem oziru ni dejanskega. Dajali so nam poguma z nekimi prijatelji in prijateljstvi po inozemstvu. Ali smo takih prijateljev v inozemstvu res kaj imeli, ne vemo, danes pa za gotovo vemo, da se

moramo z ozirom na inozemstvo zanašati samo na sebe. Eno pa je gotovo res, da smo namreč v Belgradu imeli veliko prijateljev, pa se je njihovo število do danes močno zmanjšalo, če ne celo — razpolovilo. Mesta na Hrvatskem so očitno nezadovoljna s hrvatsko politiko in se odmikajo od vodstva pristavov dr. Mačka in izredno ukrepati na levo, nekateri na desno. Kaj pa bo, potem, če ta bolezen zaide tudi na deželo?

Ali so res nestrankarski?

Oblačilna skupina JSZ v škofji Loki je imela v nedeljo 7. avgusta blagoslovitev novega prapora z obhodom po mestu, sv. mašo v župni cerkvi in taborom na trgu. Prireditve so se udeležili 4 praporji in precejšnje število ljudstva. Zborovanje na trgu je vodil V. Sever iz Pušala. Govorili so gg. Gostičin, Zumer, Jurač in še zastopniki nekaterih skupin s kratkimi pozdravi. Popoldne je bila dobro obiskana in dostojna zabava v gostilni Plevna.

Tako se je vsa prireditev dosti lepo iztekla. Meščani so v znak simpatij do delavstva in spričo vednega zatrevljanja, da je organizacija samo strokovna in nestrankarska, izobesili precej zastav. Pozorni pa so mnogi postali naprej, ko so organizirani vzklikli med sprevedom bili samo proti fašizmu, za svobodo in za JSZ, nič pa zoper komunizem in marksizem.

Druge pozornost je vzbudil govornik, ko je, videč, da ni nobenega nasprotovanja, nekajkrat udrihal samo po JRZ in ZZZ ter druge stranke in strokovne organizacije pustil čisto na miru. — Ali je to nestrankarsko? Ali nepristransko? — Socialnih zakonov in naredb, ki jih je izdala sedanja vlada v korist delavstva, se mu niti omeniti ni zdelo vredno. Dasiravno je tu še marsikaj nepopolnega, a na »strokovnem« delavskem zborovanju bi vsaj nekaj priznanja vendarle zaslužilo. Ali je to nepristransko?

Zahteval je dalje, da morajo strokovničarji priti v javne zastope, v občino, banski svet in v parlament. Vse lepo! Na kakšen način naj to izpeljejo brez sodelovanja z najmočnejšo slovensko stranko, proti kateri v svojem »nestrankarstvu« tako radi zabavljajo?

JNS v belgrajskih očeh

O JNS se v Belgradu sploh malo kaj sliši. Za središče našega političnega življenja te stranke skoraj ni; zato je toliko večjo pozornost vzbudil »vodnik« Samoupravec, v katerem je podala odkrito sliko te politične priklizni. Tako pravi o JNS: »Polnih šest let že ta stranka — ki je ostala samo kot ponesrečen poizkus ljudi, ki so izgubili vsak stik z narodom — prenaša breme svojih dni, sebi in drugim v nadlego. Popoln neuspeh JNS pa ni prišel nepričakovano. Vsi pravi politiki so takoj v početku obsodili njene metode. Ze to samo je kazalo, da gre pri JNS za ljudi, ki so politično propadli, in za ljudi, ki so obenem nevedni in nesposobni. Niti na enem polju, niti v enem narodnem poslu niso uspešni. Po njihovi krivdi in nesposobnosti se je odprlo hrvatsko vprašanje in vsa druga plemenska in pokrajinska vprašanja. Konec koncev so uničili narodno gospodarstvo in oslabil mednarodni ugled države in ko so za seboj povsod pustili puščavo in neuspehe, so izgubili s političnega odra. Oni so prav za prav padli sami od sebe, kakor vsaka trhlja stavba.«

Nato »Samoupravec« govori o sedanjem delovanju JNS in pravi: »Demagogija, obstrukcija, sabotaža, trgovina, z verskimi in nacionalnimi svetinjami — to je ves njihov način in vse njihovo delovanje. Kakor, da so se zakleli, da morajo prav vsemu vsetu dokazati svojo nedoslednost in nesposobnost. In — priznati jim je treba — to se jim je popolnoma posrečilo.«

— Madžarski časnikarji v Sarajevu. V Sarajevu je dospela večja skupina madžarskih časnikarjev, ki bo ostala tam dva dni, nato pa odpotuje v Dubrovnik.

Vest o roparskem napadu v Dobrni pri Celju — izmišljena

Včeraj smo poročali, da je v Dobrni nekdo napadel in obstrelil Belgrajžanko Ano Sokolov. Prvotno je res vse kazalo na roparski napad, pozneje se je pa ugotovilo, da gre za nekaj povsem drugega. Sokolova je bila obstreljena po nesreči. Obdolženi fant je nedolžen, ker on sploh ni streljal.

Višja šola za telesno vzgojo se začne 15. septembra

Belgrad, 12. avgusta. AA. 15. septembra odpre višjo šolo za telesno vzgojo. Na slavnostno otvoritev bo ministrstvo za telesno vzgojo povabilo razen uradnih zastopnikov tudi športne delegacije, ki se udeležijo olimpijade.

S sklepom ministrstva za telesno vzgojo se dovoli, da se vsem kandidatom višje šole za telesno vzgojo, ki ne bi mogli študirati na lastne stroške, zagotovi brezplačno stanovanje in skupna menza.

Osebnosti

Belgrad, 12. avg. m. V 6. skupini sta napredovala: Josip Bister, sodnik okrajnega sodišča v Radovljici in Ciril Golouh pri okrajnem sodišču v Krškem.

Belgrajske vesti

Belgrad, 12. avgusta. m. V Belgrad je dopotoval prof. Bitenc iz Celja, ki je v vojnem ministertvu pred stalno izpitno komisijo za čin majorja je napravil praktični marjorski izpit.

Belgrad, 12. avgusta. m. V Belgradu se je te dni mudil celjski župan Mihelič v zadevi regulacije Savinje, popravila železniške proge in železniških mostov. Med drugim je bil sprejet tudi pri prometnem ministru dr. Spahu in gen. ravnatelju drž. železnice Zuriču.

Belgrad, 12. avgusta. m. Zaradi hitrega razvoja belgrajskega mesta namerava mestna občina premestiti sedanje novo pokopališče v tako imenovano Marinkovo baro.

Počastite padle junake!

»Domovina Ti izpolni svoj dolg, ko ji napoči jutro prostosti.«
»Slovenski jug«, Odesa, 11. septembra 1916.

V prvih mesecih leta 1916. so se jeli v Odesi, v južni Rusiji, zbirati dobrovoljci I. srbske dobrovoljske divizije, ki se je pozneje pretvorila v »Srbski dobrovoljski korpus«, odnosno v »Korpus Srbov, Hrvatov in Slovencev«. Med dobrovoljci te divizije je bilo približno 40 slovenskih častnikov, katerim je kasneje sledilo tudi nekaj moštva.

Komaj je bila divizija številčno dograjena, že je v avgustu istega leta odinila na fronto v Dobružji, čeprav ji je do popolne materialne priprave še mnogo nedostajalo. Vojna v Dobružji je terjala ogromne žrtve od prve dobrovoljske divizije. Od omenjenih 40 slovenskih častnikov dobrovoljcev so trije dali življenje za našo slobodo, in sicer:

podporočnik Radoslav Bračič, rojen v Št. Vidu pri Planini, okraj Šmarje pri Jelšah; podporočnik Franjo Kolarič, rojen v Jastrebcih blizu Sv. Bolenke pri Središču v pujskem okraju, ter podporočnik Vladimir Kobler, rojen v Kozjem.

Vse dobruške žrtve iz vrst slovenskih častnikov je torej rodila štajerska zemlja. Čeprav zgolj naključje, vendar dokazuje ta okolnost, da je naša severna zemlja hrepelena, da otrese raz sebe avstrijski jarem, dokazuje pa ta okolnost tudi to, da je ta zemlja dala v imenovanih junakih svoj krvni delež za dosego svobode. Ti junaki so sicer gojili močno željo, da bi se borili na domači zemlji proti sovražniku te zemlje, ker pa to takrat še ni bilo mogoče, so šli poslušno, kamor jih je poslal domovine ukaz, ter so s svojo krvjo poskrbeli dobruške pustinje. Toda duhovno je njih kri orosila tudi domače doline in bregove, ter iz njih izvalila hlabre posnemalce in prinesla končno prostost našim pokrajnam.

To je prvi razlog, zakaj je naša severna meja dolžna spominjati se imenovane trojice junakov.

Drugi razlog, da ob dvajsetletnici Jugoslavije s posebno častjo imenujemo ta tri imena, je javna obljuba, ki jo je dala domovina mučeniku Bračiču v prvih dneh po njegovi smrti.

Pisec teh vrstic je namreč napisal v št. 25 »dobrovoljskega glasila« »Slovenski jug« z dne 11. septembra 1916, izhajajočega v Odesi, pok. Radoslavu Bračiču skromen spomin pod naslovom »Prva daritev«.

Ta spominski članek mi je dal pobudo, da sem danes napisal pričujoče vrstice, zato v naslednjem citiram dobesedno nekatere odstavke tega spominskega članka, kar storiš še posebno zaradi tega, ker je v njih obsežna obljuba padlim dobrovoljcem, ki dela dolg vsej domovini.

(1. odst.): »Ob cesti v romunski vasi Sarandži je vzrastel grob s preprostim lesenim križem. S svincinikom je napisano na križu: »Tukaj počiva junak Radoslav R. Bračič iz Štajerske.«

(4. odst.): »Za slovensko, jugoslovansko misel je živel, zanjo je umrl. V domačem kraju je navduševal rojake k narodni obrambi proti Nemcu; v Pragi, ognjišču jugoslovanskega dijaštva, ga vidimo med ustanovitvi skupne jugoslovanske organizacije »Jugoslavijec«. Dosedle svojemu prepričanju je bil med prvimi Slovenci, ki so (v Odesi) prisegli na zastavo Jugoslavije.«

(8. odst.): »Junaku Jugoslovancu — slava, Slovincu — večna hvalečnost za krvavo daritev na žrtveniku svobode,

tovariši in prijatelju nepozaben spomin in prisega neugasljive ljubezni za ideje, za katere si deloval in za katere si prelil svoje mladeniško kri!

Rusko višje poveljstvo Te je odlikovalo za izredno hrabrost z zlato kolajno.

Domovina Ti izpolni svoj dolg, ko ji napoči jutro prostosti.«

Utegne me kdo vprašati: »Kdo Te je pooblastil govoriti obljube v imenu domovine?

Odgovor: Na posebnem zborovanju prve skupine 40 slovenskih častnikov dobrovoljcev v Odesi mi je bila poverjena naloga, da vodim propagando za zbiranje slovenskih dobrovoljcev in da urejujem slovenski del dobrovoljskega glasila »Slovenski jug«. Ti tovariši (med njimi tudi pok. Bračič, Kobler in Kolarič), prvenci slovenskih dobrovoljcev, so mi dali formalno legitimacijo, da sem mogel izreči citirano obljubo. Če pa sem izrekel obljubo za širši krog, mi gotovo nihče ne more odrekati vsaj moralne legitimacije, kajti domovina takrat pri največji želji takih obljub še ni mogla izreči, ker jo je še močno držal v svojih krempljih avstrijski orel in je imela na ustih ključavnico.

Kako naš domovina izpolni svoj dolg nasproti padlim junakom? Predvsem s tem, da ideje padlih junakov živijo večno in neokrnjeno v našem mišljenju in delovanju. Na zunaj pa izkazujejo čast imenom teh junakov na ta način, da ne bo nobenega kraja, kjer ne bi na javnih mestih blestela njih imena. Povsod, kjer visijo ulične tablice, naj se nekatere ulice imenujejo po padlih dobrovoljcih, postavljajmo jim spomenike, društva segajte po njih imenih, imenujmo po njih razna poslopja itd. Posebno bi bilo želeli, da imamo kako akademsko društvo, z imenom padlih treh junakov, ker so vsi trije izšli iz akademskih vrst.

Dajte dober zgled avtonomna mesta Maribor, Celje in Ptuj! Posebno pa Ti, ponosna Ljubljana, kdaj boš izpolnila svoje kulturno poslanstvo nasproti padlim dobrovoljcem?

Slovincem se večkrat očita, da nismo dali svojega deleža za svobodo. Temu smo mnogo

sami krivi. Namesto da bi vstopovod v javnosti uveljavili in dali čast imenom padlih slovenskih junakov, kakor jim v resnici gre, se iz ozkosrčnih in sebičnih razlogov mnogi trudijo, da bi imena naših padlih junakov ostala pozabljena in neznana.

V slavo naše severne meje navajam še nekaj: Padli junak Kolarič Franjo je imel brata Josipa, ki je tudi vstopil v vrsto dobrovoljcev, vendar pa je prišel v Odeso nekaj kasneje kot padli brat Franjo ter se je potem izredno odlikoval na solunski fronti, za kar je bil odlikovan z visokim francoskim in srbskim redom. Ko smo dobili prve vesti o bojih v Dobružji, je prišel k meni v uredništvo »Slovenskega juga« Kolarič Josip, da poizve o usodi svojega brata Franja. Takrat smo v uredništvu že imeli vest s fronte, da je padel Kolarič Franc. Obvestilo o smrti, pa če tudi gre za junaško smrt, je gotovo težko za sorodnike padlega junaka, zaradi česar je obvestil vedno dolžan postopati obzirno. Tudi jaz sem skušal Josipa polagoma pripraviti na tužno vest o smrti njegovega brata Franja. Toda Josip me kar sredi stavka prekinje, rekoč: »Nič ne skrivajte, kar povejte, da je padel, ljubše mi je, da je padel za Jugoslavijo, kakor pa, da bi ležal in gnul v jetniških taboriščih, kot to delajo mnogi drugi oficirji.« Povedal sem mu resnico brez ovinkov. Oči so Josipu zažarele od ponosa in ni bilo solze v njih.

Te močne in vzvišene besede Josipa Kolariča delajo čast naši severni zemlji, ki je rodila take značaje, še posebno zato, ker so prišle iz ust preprostega kmetovalca te zemlje.

Ni pa v čast današnjemu pokolenju na tej zemlji, ki pusti, da prav ta Kolarič Josip živi v največjem pomanjkanju, sam in njegova rodina.

Ni moj namen razpravljati podrobneje na tem mestu, kaj je slovenska domovina storila za svoje padle junake, oziroma točneje povedano, česa ni storila, moj namen je prispevati s tem člankom, da bi vsi Slovenci brez razlike strank pri vsaki priložnosti dvajsetletnice Jugoslavije storili sklep, da bodo do zadnje možnosti izpolnili obljubo, ki ga imajo nasproti imenovanim in vsem ostalim padlim dobrovoljcem in h kateremu so se zavezali leta 1916 z obljubo na naslov junaka Bračiča z besedami: »Domovina Ti izpolni svoj dolg, ko ji napoči jutro prostosti.«

Dr. Gašper Pekle.

Velika povodenj v Šaleški in Mislinjski dolini

Slovenji Gradec, 11. avgusta.

Minulo noč so prebivalci Tolstege vrha, Sv. Florijana v Dolici, Zgornjega Dolica in Kozjaka v občini Mislinje preživeli strašno noč. Sredi noči se je med deževjem utrgal oblak, nastal je strašen nalič. Številni hudourniki, jarki in potoki so se hitro prenapolnili, da niso zmogli več ogromne količine vode, ki je drla s hriba v dolino. Voda je odnašala rodovitno zemljo, mostove, les in celo nekatere manjše žage so izginile brez sledu. S cest in potov šli samo golo kamenje, ker je voda odnesla vso vrhno plast gramoza in zemlje. Na drugih mestih pa je puščala velike količine materiala, kamenja in zemlje ter je neka hiša v Sv. Florijanu vsa zasuta s kamenjem in zemljo.

V Hudi luknji, kjer se vije banovinska cesta I. reda št. 14, tik ob potoku Paka, je voda odnesla most in cca 200 metrov te ceste in tam, kjer je bila prej cesta, teče sedaj voda. Promet med Velenjem in Gornjim Dolicem po tej cesti je popolnoma nemogoč za dobo najmanj 14 dni, ter moraš iti na Vitanje—Vojnik—Nova cerkev—Dobrna—Velenje, če hočeš potovati v Velenje, Sočani, Savinjsko dolino ali proti Ljubljani. V Selu je voda razdrla železniško progo v dolžini cca 15 metrov ter se promet vrši s prestopanjem. Tudi je v dolžini cca 300 m raztrgan brzojavni vod ter bo brzojavni promet prekinjen za najmanj 8 dni. Tudi banov. cesta I. reda št. 16 Zg. Dolci—Vitanje—Vojnik je bila močno poškodovana, ker so plazovi zasuli cestišče. Vendar je bila cesta danes dopolnena že očiščena, da se lahko promet vrši po tej cesti. Na lice mesta se je dopolnena podal okrajni načelnik g. dr. Fr. Hrašovec, načelnik cestnega odbora g. Ivan Smolčnik ter tehn. osebe cestnega odbora, da se je odredilo takojšnje popravilo porušene cest in prilično ugotovila škoda. Ugotovilo se je, da znaša škoda pri raztrgani banovinski cesti najmanj 100.000 din, na občinskih mostovih in cestah najmanj cca 200.000 din, škoda povzročena na poljih in odnesenih žagah pa najmanj 700.000 din, skupaj torej okrog 1.000.000 dinarjev. Brzojavno je bila o nesreči obveščena kr. banska uprava, ki naj pošlje komisijo, da točno preceni škodo in nudi svojo pomoč.

Velenje, 11. avg.

V noči od srede na četrtek se je ob izviru Pake utrgal oblak. Voda je prihrumela v velikanskih množinah po strugi in poplavlja bližnje travnike in njive skoraj od izvira do izliva v Savinjo. Največje razdejanje je napravila od Hude luknje do Šaleka in deloma tudi do Velenja, kjer

Prijazno letovišče Laško
vabi na
prosvetni tabor
v nedeljo, 21. avgusta t. l.

Meščanska šola v Črnomlju

Se nekaj tednov in meščanska šola v Črnomlju bo pod streho. Seveda bo to veličasten trenutek za Črnomelj in vso Belo Krajino, saj bo nova stavba ena najlepših stavb v Beli Krajini, kakor po svoji velikosti, tako tudi po svoji edinstveni legi. Jeseni pa bo že pripravljena, da sprejme vase kader izobrazbe željnih Belokranjcev in jih povede v svet, kakor se človeku spodobi. Ob tej priliki nikakor ne smemo pozabiti onih, ki se niso ustrašili niti truda niti stroškov za zidanje potrebnega prosvetnega hrama. Zavedali so se, da sedanji čas hoče izobraženih ljudi in da so do tega cilja potrebne tudi žrtve. Toda preko vsega so šli pionirji belokranjske prosvetljenosti in začeli z gradnjo, ki bo skoraj končana. Največ zaslug za zidanje prosvetnega hrama ima sedanji občinski odbor s predsednikom g. Klemencem na čelu. Seveda ne smemo kratiti zaslug za zidanje meščanske šole g. Bitnarju Pavlinu, dekanu in banskemu svetniku, ki je neprestano interveniral, da se je z gradnjo čimprej začelo. Mnogo si je prizadeval za gradnjo meščanske šole tudi g. Strbenk Karel, sedanji ravnatelj meščanske šole. Poleg imenovanih pa se k zidavi pripomogli vsi črnomeljski meščani in vse belokranjsko ljudstvo, ki je spontano zahtevalo tudi za sebe, med drugimi kulturnimi dobrinami, največjo kulturno dobro sedanjega časa — meščansko šolo.

Popolna dograditev meščanske šole je zagotovljena, ker je tudi denarno vprašanje ugodno rešeno, saj je »Mestna posojilnica v Črnomlju« dala amortizacijsko posojilo 800.000 din, a to za dobo 30 let. Tako bo delo še hitreje napredovalo, da bo šola čimprej koristila belokranjskemu ljudstvu in mu vzgojila nov rod za lepšo bodočnost.

Dekliški dan na Betnavi

dne 15. avgusta

SAMO SE NEKAJ DNI IN VSTAL BO PRED NAMI NAŠ VELIKI DAN!

Praznik našega mladostnega poguma in veselja, ljubezni, upanja in vere!

NAJ NE GRE DEKLIŠKI DAN MIMO TEBE!

Poskrbi si knjižico in znak!

OB NAŠI NAVDUŠUJOČI 20-LETNICI POKAZIMO SVOJO DUHOVNO RAST — DEKLETA!

Velika povodenj v Šaleški in Mislinjski dolini

je tekla po njivah, posajenih s krompirjem, koruzo, peso, korenjem in ovsom. Odnosla je velike množine teh pridelkov, ostalo pa popolnoma uničila. Po travnikih je napravila velike množine grušča, peska, kamenja in drv ter tako uničila otavo. Drva je odnesla iz devet skladnic pred Hudo luknjo, ki so last g. Skaze. Najhuje je pa razdejanje in strugi sami. Podrla in odnesla je tri jezove pri žagah in dva mostova ter jih popolnoma uničila. Poestniku Javorniku p. d. Spoglu je voda odnesla žago in jez. Pustila je le zidano stavbo, vso leseno konstrukcijo je odnesla. Streho, ki je bila krita z deščicami, je pustila kakih 1500 metrov hiše spodaj ob cesti, vse drugo je nesla dalje ter se je ob pečinah vse popolnoma razbilo. Pri g. Skazi p. d. Pavlinu je voda odnesla cele skladišne deske in plohe. Niti ena skladišnica pri žagi ni ostala na svojem mestu, če je že ni odneslo, jo je pa prestavilo za 25—30 m. Tudi železniškim tračnicam ni prizanesla. Izpodjedla je ne daleč od Sel železniške prage v dolžini dveh metrov, tako da so morali še pred prihodom jutranjega vlaka delavci podložiti tračnice. Škoda, ki jo je prizadejala ta povodenj, je ogromna in jo cenijo na 2 milijona din.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice.

Strupenih gob je malo

Ker letos ni bilo skoraj nič pomladanskih in zgodnjih polnih gob, je pričakovati, da jih dobimo po izdatnem deževju zadnjih dni dovolj v poznem poletju in zgodnji jeseni. Naše ljudstvo je še preveč nezaupno nasproti uživanju gob, ker pozna in uživa le par vrst, t. j. splošno znane užitne gobane (jur), smrečke ali mavrove, lisičke in medvedove tačke (prstke), tu in tam še blagve (karželi) in mraznice (v ljubljanski oklici splošno znane pod imenom »sivke«). Zaradi prevelike previdnosti in nezaupnosti pogrešamo na našem trgu najmanj 50 vrst prav dobrih gob. Ako katero ljudem neznano vrsto kakšna kmetiška ženica prinese na ljubljanski trg, je nihče ne kupi ali pa celo tržni organi ženico z njenimi gobami vred prenežejo, ker pač tudi sami gob ne poznajo. Previdnost je potrebna povsod, tako tudi glede gob, toda trditve, da je med gobami manj užitnih nego strupenih, je napačna. Begova knjiga »Naše gobe«, ki pa še od daleč ni popolna, kar zmanjaka na drugo izpopolnjeno izdajo, nam opisuje 81 vrst gob s slikami, med njimi je označenih s križcem, t. j. strupenih 15. Naknadno pa so dognali svetovni mykologi (goboslovci), da je med temi 15 vrstami resnično strupenih le 7, ostalih 8 vrst pa je le neužitnih, oziroma jih celo uživajo brez nevarnosti, ako jih prekuhajo in vodo odlijejo. Še bolj ovrže sumljivost drugi, popolnejši avtorji, n. pr. prof. dr. Macky v svoji knjigi »Česky hubár« (izšla tudi v nemškem jeziku), ki opisuje 182 vrst gob s slikami, med njimi je 90 dobrih, 6 do 7 strupenih ozi. sumljivih, vse ostale pa so le neužitne zaradi slabega duha ali okusa.

Ponovno pa je treba naglašati: za spoznavanje užitnih gob, odnosno za razločevanje užitnih gob ni zanesljivih znakov. Zanesljive so le strokovne knjige z dobrim opisom in jasnimi barvnimi slikami.

Kljub temu pa smo Slovenci lahko ponosni, da imamo glede gob izvrstno pisano knjigo »Naše gobe« od Ante Bega, kjer so navodila za spoznavanje strupenih gob, kako rastejo, kako jih nabiramo, sušimo in pripravljamo okusna jedila. Knjiga ima 75 barvnih slik po naravi, kar omogoča vsakemu nabiralecu, da nabere prave užitne gobe. Suhe gobe se tudi izvažajo v veliki množini iz naše države, kar je zopet lep dohodek revnejših slojev, ako se pravilno in stanovitno poprimejo tega posla. Goba pa je postala v teh dragih tihih tihih hrana najširših plasti naroda in bi temu vprašanju morali posvečati vso pažnjo tudi poklicani krogi.

Knjiga se dobi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani za ceno 50 din.

ZATO
KER JE BONBON

ODLIČEN
MNOGI GA PONAREJAJO.
Pazite in
odklanjajte
PONAREDBE!

Izpred tiskovnega senata

Ljubljana, 12. avgusta.

Tiskovni senat je danes dopoldne obravnaval več tiskovnih pravn. V prvi je bila izrečena oprostina sodba.

Odmev Teiblovega procesa

Mihaela Lombarjeva, hči posestnika iz Zg. Siške na Celovski cesti, je vložila tiskovno tožbo proti uredniku »Slovenca« Viktorju Cenciču, ki je 10. februarja letos objavil daljše poročilo o sladkornih in kokainskih aleparijah Teibla. Iz Teiblovega zagovora je tožiteljica, zastopana po odvetniku dr. Fr. Lokarju, inkriminirala naslednji odstavek:

»Andreja Lombarja je Teibl nagovarjal, naj naroči vagon sladkorja, ta mu je odvrnil: »Imam hišo. Moja hčerka je specialitinja za sladkor in kokain.« Urednik Cencič je nastopil dokaz resnice, da je Teibl res govoril te besede, nikakor pa ne priča Andrej Lombar. Ta dokaz se mu je v celoti posrečil.

Prav obširno je skušala tožiteljica dokazati, da je obtožba utemeljena, da so bile inkriminirane besede podtaknjene priči Andreju Lombarju, kar ni res, in da so besede, javno objavljene, za njo žaljive. Obtožnica se je postavila na stališče, da se ne bi smelo priobčevati tisto, kar žali ali sramoti osebo, če tudi je take besede izrekel obdolženec ali kaka druga oseba. Zato je tudi poročila z glavnih razprav potrebno prikriti tako, da osebe ne bodo ponovno žaljene v časopisu, ko so bile žaljene od obdolženca. Zastopnik dr. Lokar je obširno pletljal za obsodbo. Branilec Miloš Stare je v jedratih izjavljanih nasprotno predlagal oprostitev.

Senat je razglasil oprostilo sodbo, s katero je bil urednik »Slovenca« Viktor Cencič oproščen. Sodba poudarja, da bi morala Mihaela Lombarjeva tožiti Teibla samega, nikakor pa ne urednika, ki je objavil čisto objektivno poročilo o poteku Teiblovega procesa.

Obsojen zaradi napadov na nadzornika Peterlina

Tednik »Branik«, ki je začel izhajati v Ljubljani namesto ustavljenega »Pohoda« in ki je sedaj tudi prenehal, cigar odgovornosti urednik je bil Boltazar Roman, je objavil podlistek pod naslovom »Roka roko umije« v dveh številkah, in sicer 11. decembra lani in 18. februarja letos. V tem podlistku, ki se med drugim Kočevje imenuje Gošelj, kjer živi mandarin Gogo, skupuh i. t. d., je bil indirektno napaden in sramočen šoleški nadzornik g. Peterlin Alojzij.

Državno tožilstvo je uradno obtožilo prestopka klevete po členu 52 tiskovnega zakona odgovornega urednika »Branika« Romana Boltavzarja in pisca tega podlistka, suspendiranega učitelja in književnika Alojzija Zupanca iz Stare cerkve pri Kočevju.

Prvi, Roman Boltavzar, je izjavil, da je bil odgovorni urednik, a ni točno pregledal podlistka. Drugi, Zupanc, je zatrjeval, da ni nikdar mislil na nadzornika g. Peterlina. Podlistek je bila gola satira.

Kot priča zaslišani šol. nadzornik g. Peterlin je v logičnih in v dejstvi podprtih izjavah navajal, da je bil v tem podlistku mišljen edino on, ko so ga mnogi po objavi članka prijemali in sprasovali. V podlistku se prav čudno ujemajo nekatera dejstva z domačimi razmerami g. nadzornika.

Obtoženi Alojzij Zupanc je bil že 18. februarja letos obsojen pred kočevskim okrajnim sodiščem zaradi prestopka nevarne grožnje in žaljenja časti na 480 din denarne kazni ali 8 dni zapora, pogojno za 2 leti.

Tiskovni senat je oprostil Romana Boltavzarja v smislu § 280 k. p. Obsodil pa je Alojzija Zupanca, ki je hud nasprotnik g. šoleškega nadzornika, na 600 din denarne kazni ali 10 dni zapora, to nepogojno. Zupancov zastopnik dr. Lulič je prijavil priziv in revizijo proti sodbi.

Mladinski nastop v Kranju

V nedeljo, dne 21. avgusta t. m. ob 3 popoldne priredila Fantovski odsek in Dekliški krožek v Kranju svoj prvi letni javni nastop na »Planinc«. Spored bo prav zanimiv. Nastopila bo tudi naša vzorna vrsta slovenskih fantov. Po telovadbi bo prosta zabava in srečolov z bogatimi dobroti. Sodeluje triška godba. Vabim vse!

Peovski tečaj v Celju

Peovski zbor pevovodij in organizistov s sedežem v Ljubljani priredi v dneh 22., 23. in 24. avgusta svoj vsakoletni tečaj. Letos bo tečaj v Celju. Namenjen je v prvi vrsti članom imenovanega zbora, posebno tistim, ki so se že udeleževali zadnja leta tečaja in ki imajo naštudiran Foersterjev in Jenkov spored. Tečaj vodita g. inšpektor Bajuk in g. prof. M. Tome. Svojim članom bo skušal zbor po svojih močeh vsaj deloma poravnati stroške za hrano. Legitimacijo za polovično vozno naj si vsak sam takoj preskrbi. Na razna vprašanja in prijave odgovorjamo, da se lahko udeležijo tečaja tudi organizisti in pevovodje, ki sicer niso člani zbora, pa se za tečaj zanimajo. Pri koncertu bodo mogli nastopiti kvečjemu pri točki: Narodna pesem, ki jo bomo sedaj na novo naštudirali. Ne člani morajo seveda sami nositi vse stroške za prehrano, kakor tudi za prenočišča. Zbor, ki materialno ne stoji dobro, bo mogel kvečjemu za svoje člane kaj prispevati. Vsi udeleženci naj bodo v Celju nazpnojeje v ponedeljek, 22. t. m. dopoldne do 12. Zaradi morebitnih nadaljnjih informacij glede tečaja zasledujte dnevne vesti v »Slovenec«.

Nagradno žrebanje »Slovenca« na Mariborskem tednu

»Slovenec« razpisuje za Mariborski teden, ki bo od 6. do 15. avgusta, posebno nagradno žrebanje. Pogoji: Vsak, kdor bo kjerkoli na razstavnem prostoru M. T. (bodisi v trafikah, ki so na razstavnem prostoru, bodisi v pritličju) dalše osnovne šole, kjer bo razstava »Slovenca« kupil v času M. T., to je od 6. do 15. avgusta t. l. »Slovenca«, naj zahteva še prospekt, na katerem bo posebna številka. Prospekt s številko naj vsak dobro spravi. Dne 17. avgusta t. l. ob 18 h bo podružnici »Slovenca« v Mariboru žrebanje pred komisijo treh rednih naročnikov »Slovenca«.

Darila so:

Lepa namizna ura (dobavila tvrdka L. Jan. urar, Grajski trg v Mariboru),

zapestna ali žepna ura (po izbori, dobavila ista tvrdka),
kovčeg (dobavila tvrdka Jak. Lah, Maribor, Glavni trg 2),
lepa odeja (dobavila ista tvrdka),
damska torbica (dobavila ista tvrdka),
18 krožnikov (dobavila tvrdka Kovačič, Koroška cesta 4, Maribor),
kavni servis (dobavila ista tvrdka),
vinski servis (dobavila ista tvrdka).
Na Mariborskem tednu hitite kupovati »Slovenca«! Vsak izvod »Slovenca« vam lahko prinese lepo nagrado.
Lastništvo »Slovenca«.

Kaj pravite?

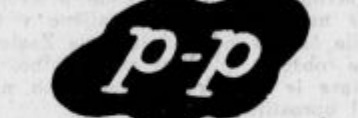
Pretekli dni je zboroval v Ljubljani kongres Mednarodne zveze katoliških esperantistov. Prišli so nanj zastopniki iz 15 evropskih držav, če ne več. Med njimi so bili ljudje evropskega slovesa. Vsi so z obžudovanjem govorili o Ljubljani in o naši državi ter pridno pisali domov o gostoljubnosti, ki so jo bili deležni, o pridnosti našega ljudstva ter o krasotah naših krajev. Zgodilo pa se je tik pred razhodom kongresa, da je prišel iz franciškanske cerkve gost iz tujine, ki je generalni tajnik Mednarodne zveze, in je na Marijinem trgu gledal okrog sebe, kje bi mogel najti koga, da bi mu povedal, kje se kupijo znamke, ki jih je hotel prilepiti na pismo, v katerem je bil slovespel na kulturnost Ljubljane. Obrnil se je na gospoda, lepo oblečenega, ki je nosil »neke znake« in mu skušal s kretnjami dopovedati svojo željo. Ta »gospod« je tujega gosta, ki je nosil kongresni znak na prsih, malo poslušal in medtem ko je ta iškal v denarnici drobiž, ki mu je komaj poznal veljavo, ga je »gospod« z nekim znakom» namesto informacije s pestjo udaril v obraz. Ko se je tudi gost zavedel od presenečenja, je videl, kako jo je ta »gospod« z nekim znakom» viteško brisal v sirasko ulico. Tuji gost, kateremu na čast je Ljubljana razsvetlila grad, je potem šel v lekarno, da tam kaj išče leka za posledice v Ljubljani veljavnega mednarodnega običajnega jezika, ki se mu pravi — pest. To se je zgodilo dne 10. avgusta 1988, ko je Mednarodna zveza imela svoj kongres v Ljubljani, prestolnici Slovenije. Le škoda, da ni nikogar bilo, ki bi bil temu »gospodu« pogledal v obraz in na njegov znak.

Avstrijska Kajak zveza priporoča za sončenje le Tschamba Fii. Drogerija Gregorič, dr. z o. z., Ljubljana, Prešernova 5.

Koledar

Sobota, 13. avgusta: Janez Berhman; Kasijan, mučenec.
Nedelja, 14. avgusta: 10. pobinkoština nedelja.

Za bolnika:

— Lavantinski župnijski uradi se naprošajo, da v nedeljo pri službi božji oznanijo, da se deliški dan na Betnavi vrši in da je na železnični polovnica vrnina.

— Sv. maša v Logarski dolini. V nedeljo, 14. l. m. na obletnico posvečenja turistične kapelice v Logarski dolini bo cerkevna slovesnost s procesijo, pridigo in sv. mašo.

— Turisti se opozarjajo, da bo v nedeljo in ponedeljek ob 10 sv. maša v Marijini cerkvi na Kureščku.

— Državna dvorazredna trgovska šola v Ljubljani. Učenci in učenke, ki žele v š. l. 1988-89 na novo vstopiti v I. razred ali ga ponavljati, se morajo osebno prijaviti dne 24., 25., 26. ali 27. avg. 1988 med 8 in 12. Prinešiti morajo s seboj: 1. Izpolnjeno prijavo, ki jo določi za 50 par pri šolskem slugi in jo morajo kolkovati z 10 din. 2. Rojstni list ali izpisek iz rojstne knjige. 3. Izpričevalo o nižjem tečaju. Izpiti ali završnem izpitu. 4. Davčno potrdilo. Kdor je na dan vpisa star več kot 17 let, toda manj kot 19 let, mora predložiti še rešitev banske uprave o spregledu starosti. — Dne 29. avg. 1988 bo konferenca, pri kateri bo sklenjeno, kdo je sprejel. Dne 30. avg. 1988 ob 10 bodo sprejeti objavljeni na razglasni deski. Nesprejeti bodo prejeli istega dne svoje listine pri šolskem slugi. — Sprejeti se bodo definitivno vpisali dne 1. 2. ali 3. sept. 1988 med 8. in 12. uro in plačali 1. dodatni kolek za prijavo 40 din, 2. šolnino in drugo, kakor je objavljeno na razglasni deski. — Vpisovanje v II. razred se bo vršilo dne 1., 2. in 3. sept. 1988 med 8. in 12. uro. S seboj je treba prinešiti: 1. prijavo, ki jo določi za 50 par pri šolskem slugi, in jo morajo kolkovati s 50 din, 2. izpričevalo I. razreda, ponavljajci pa predložijo izpričevalo II. razreda, 3. davčno potrdilo. Plačati morajo šolnino in drugo, kakor je objavljeno na razglasni deski. — Popravni izpiti se prične dne 24. avg. 1988 ob 8 po razporedu, ki je objavljen na razglasni deski. Završni izpit v septembrskem roku se bo pričel dne 30. avg. 1988 ob 7. — Redni šolski pouk se bo pričel dne 12. sept. 1988 s sveto mašo ob 9 v Križankah.

— Vid vaših oči si obvarujete le z optično čistimi brušenimi stekli, katere si nabavite pri strokovnjaku Fr. P. Zajcu, izprašanem optiku, Stari trg 9, Ljubljana.

— Namesto šopka na krsto gospe Matilde Jene sta darovala za slope v Kočevju: župnik g. Anton Dodič in g. Stelka Jazbar vsak po 100 dinarjev. Bog plačaj!

— Duhovne vaje in tečaj KA za učitelje bodo v uršulinskem samostanu v Ljubljani od 13. t. m. ob 6 zvečer do 19. t. m. zjutraj. Vzdrževalnina za ves čas 120 din. Vse prireditve vabljene. Prijavit se na naslov: Dom dijakinj, Masarykova cesta 12. ZKU.

— Udeležencem počitniškega pedagoškega tečaja v Ljubljani. Prijave za tečaj so zaključene. Pedagoško društvo je vzelo na znanje vse prijavitelje, ki so se pisмено ali ustno prijavili za tečaj. Kdor se še ni prijavil, pa bi želel obiskovati tečaj, naj se javi 22. t. m. pol ure pred otvoritvijo tečaja v dvorani Delavske zbornice, kjer se bo tečaj vršil, da ga naknadno vpišemo. Šolska vodstva so dobila pred kratkim odlok, da morajo biti vsi učitelji že 25. t. m. na službenih mestih. Z ozirom na to sporočamo vsem udeležencem, da smo se obrnili v tej zadevi na kralj. bansko upravo in dobili zagotovilo, da smejo ostati tečajniki do 27., to je do zaključka tečaja v Ljubljani. — Otvoritev tečaja bo v ponedeljek, 22. t. m. ob 8 v dvorani Delavske zbornice. Pred otvoritvijo se bo do izdajale legitimacije in pobirala prijavnina.

Danes premiera veseligr, ki se jo s navdušenjem in veseljem gledali v Beogradu celih 16 dni, v Zagrebu 12 dni in povsod drugod dolgo vrsto dni pri razprodanih predstavah!

Muhasta nevesta

Glavno vlogo igra Vaša ljubljanka, lepa Danielle Darrieux, nepozabna iz filma »Zoraba zaupanja«.

Predstavi ob 19.15 in 21.15 uri. Tel. 22-21

Do solz se boste nasmejali, zato pridite in ogledajte si ta zanimiv film!

KINO UNION

— Ustanovna skupščina »Prostovoljne zveze sobo-trkoslikarjev, pleskarjev in ličarjev za dravske banovine« bo nepreklicno v nedeljo, dne 14. avgusta t. l. ob 10 v Narodnem domu v Celju.

— Državno priznani Enoletni trgovski tečaj pri trgovskem učnem zavodu v Ljubljani, Kongresni trg 2 (prostor Dopsne trgovske šole), vpisuje dnevno od 9 do 12 in od 4 do 6 ure popoldne. Tečaj je priznana prvovrstna. Izpričevala o zaključnem izpitu tega tečaja služijo absolventom kot dokaz redno dovršene vajeniške dobe in poldruga leta pomočniške prakse v trgovinski obrti. Zavod razpolaga z zares odgovarjajočimi, velikimi učilnicami in zbirkami ter ima edinstveno lego v središču mesta. Vodstvo in učno osebje je kvalificirano, pouk vzoren. Vsa pojasnila daje vodstvo zavoda brezplačno.

Na Brezje!

V soboto, 13. in v nedeljo, 14. avgusta ob pol 8 zvečer pridite na Brezje k pasijonski igri

„V času obiskanja“

Toliko igralcev in na tako velikem odru na Gorenjskem še nismo videli.

— »Po stopinjah naših prednikov« bi se lahko imenovalo veliko romanje, ki ga napravijo verniki ljubljanske škofije pod vodstvom prevz. g. škofa na grob sv. Heme dne 20. in 21. avgusta. Saj nas bo peljalo skozi najpomembnejše kraje slovenske Koroške po poti, ki so jo prehodili pred nami mnogi pobožni kranjski romarji na grob svetnice, ki je bila rojena na naših tleh in imela najtesnejše stike z našimi predniki, kot znova potrjujejo poslednja odkritja. — Rok za prijave: do 16. avgusta. Sprejema jih Sal. zavod Rakovnik, Ljubljana 8.

— Materam. Kako naj ravnajo matere po porodu s svojimi novorojenčki in dojenčki? Priredil dr. Justin. Izdala Slovenska krščanska ženska zveza. Cena 3 din. Plačljivo tudi v pisemskih znamkah. Naroča se pri upravi Vigredi, Ljubljana, Masarykova c. 12.

Mladinski nastop v Križah pri Trzinu

V nedeljo, 14. avgusta priredi Prosvetno društvo združeno z FO mladinski nastop a sleditim spredom: Ob 13.15 sprejem gotov na postaji Križe—Golnik, ob 13.30 spredov v vas in nazaj v cerkev, kjer bodo ob 14. slovesne litanije. Ob 14.30 za novim domom zborovanje. Ob 15 telovadni nastop, nato prosta zabava. Zveze z vlakom in avtobusi najugodnejše. V primeru dežja se prireditve preloži na praznik 15. avgusta.

— Ravnateljstvo trgovskega učilišča »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Dobrebranska cesta št. 15, na mnoga vprašanja razglasa, da sprejema med počitnicami prijave za vpis le pisemenim pot. Redno vpisovanje se pa prične od 20. avgusta dalje vsak dan. Kdor želi točnih informacij glede vpisa, sprejema in ostalih pogojev, naj piše na ravnateljstvo, da mu pošlje letošnje šolsko poročilo in izvestje.

— Za 9-dnevno potovanje po Italiji z modernim izletniškim avtomobilom od 18. do 26. avgusta, do Rima in Neaplja preko Padove, Benetk, Milana, Firence, Loreta, Assisija itd. za 800 din, moremo oddati še nekaj nezasedenih mest interesentom, ki imajo svoje potne liste. Informacije (izjemoma tudi 14. in 15. avgusta od 9 do 11) pri »Družini božjega sveta«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

Narodni belokranjski mladinski tabor v Metliki

bo v nedeljo, dne 21. avgusta 1988 pod pokroviteljstvom ljubljanskega župana dr. Jure Adlešiča. Ob pol 10 sprejem gostov na postaji. Ob 10 sveta maša na prostem s slovesno pridigo; po sveti maši javno zborovanje. Ob pol 15 litanije. Ob 15 javni nastop na Vereju pri Metliki. Tekme za pokal župana dr. Jure Adlešiča. Po nastopu prosta zabava. Igra metliška mestna godba.

— Izlet v Gorico in Trst. Odpotujemo v soboto, dne 27. avgusta popoldne iz Ljubljane. Vrne mo se v nedeljo, dne 28. avgusta pozno zvečer v Ljubljano. Ogledamo si vse zanimivosti ob avtobusni progi Ljubljana, Postojna, Vipavska dolina, Sv. gora, Doberdob (bojišča in pokopališča), morje, Trst. Prenočimo na Sv. gori. Cena za vožnjo, potni list in prenočišče 115 din. Udeleženci izven Ljubljane doplačajo za vožnjo do Ljubljane po oddaljenosti. Prijave do 19. avgusta! Na poznejše prijave se ne bo moglo ozirati. Vsa udeležena naj prijavi na centrali ZZZ (Copova 1) svoje ime, priimek, očetovo ime, kraj, dan in leto rojstva, poklic, stalno bivališče (točen naslov). Priložiti mora tudi vsak dve fotografiji v velikosti vsaj 4 x 6 centimetrov. Udeleženci izven Ljubljane morajo poslati še potrdilo okrajnega načelnika, da smejo potovati v Italijo. To potrdilo dobijo brezplačno. Pohitite s prijavi! Izlet bo lep in zanimiv! Priporočamo vsakemu izletniku, da si nabavi nekaj lir za hrano. Denar za vožnjo pošljete lahko po polnični ZZZ. Do 19. avgusta mora vsak udeleženec plačati vsaj polovico vrnine (60 din). Ostalo polovico (55 din) lahko plača pred odhodom v Ljubljani. — Zveza združenih delavcev.

KINO SLOGA Tel. 27-30

Danes poslednjič ob 16, 19.15 in 21.15 uri

ZAKON PRIREJE

Zanimiv in napet cowbojski film

— Neki gospod je dne 11. avgusta t. l. odnesel aktovko iz Rodetovega avtobusa, ki je vozil v Ljubljano zjutraj ob 8. Prosim, naj aktovko takoj izroči na Rodetov avtobus, da ne bo morebitnih posledic.

— Sušenje sadja v gospodinjstvu. Kako pravilno preprosto pa praktično sušnico za sušenje sadja na štedilniku, nam pove slika z navodili v knjižici »Kuhaj varčno in dobro«. Cena 3 din. Plačljivo tudi v pisemskih znamkah. Dobi se pri upravi Vigredi, Ljubljana, Masarykova cesta 12.

Ljubljana

I Jutri in v ponedeljek na praznik Marijinega Vnebovstajja bo v kapeli Vzemne zavarovalnice ob 4.15 sv. maša za izletnike in turiste pred odhodom izletniških vlakov.

1 Na drž. ženski realni gimnaziji v Ljubljani (Resljeva cesta, v poslojpu drž. učiteljske šole) se bo vršilo vpisovanje učenk v I. razred 1. in 2. septembra, v II. razred 2. septembra ter v III. in IV. razred 3. septembra, vsakokrat od 8. do 12. ure. Vpisovanje učenk z drugih zavodov v vse razrede bo 5. septembra od 8. do 11. ure. Otvoritev služba bo 10. septembra v cerkvi Srca Jezusovega ob 8. Po maši se začne redni pouk. — Popravni izpiti se bodo vršili 24. in 25. dopolnilni pa 26. avgusta.

1 Umetnostna razstava, najvernejše ogledalo slovenske kulture, traja še zmerom in vzbuja pozornost pri vseh obojeh. Kdor koli ima kolikaj smisla za razumevanje slovenske umetnosti in kdor koli ima kolikaj ljubezni do samoniklosti slovenskega naroda, si to razstavo ogleda, kajti tu si najlaže utrdi prepričanje, da smo Slovenci res narod, ki ne kloni tudi v najtežjih časih in ki si zna tudi v dnešni svobodi ustvarjati dela, ki bodo zanamcem bogastvo. Opozarjamo pa še posebej na dejstvo, da je s permanentno vstopnico združena tudi pravica do žrebanja. 10 najboljših slik najbolj priznanih slovenskih umetnikov so pa nagrade. Zrebanje bo 16. t. m. Ne zamudite prilike in kupite vstopnico ter obiščite razstavo.

— Proti trdi stolici in zlati žili, združeni z navalom krci, utripanjem srca in glavobolom je naravna »Franz-Josefova« grenka voda že od davnine preizkušeno domače sredstvo. Prava »Franz-Josefova« voda mlo učinkuje in sigurno odvarja, a vrhu tega tudi v zastarelih slučajih ne odreče.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

1 Kolodvorski misijon s svojim zavetiščem se je iz Marijinega doma preselil v Slomškovo ul. 1/l. 1 Tombola v Zgornji Siški. V nedeljo, 14. t. m. priredi gasilno društvo Zg. Siška na prostoru g. Černeta pri gasilnem domu svojo vsakoletno tombolo, združeno s prosto zabavo na prostem. Glavni in ostali dobitki tombole so dragoceni in praktični, zato naj občinstvo ne odklanja nakupa tombolskih kart, zlasti še, ker je čisti dohodek namenjen izključno le v koristne svrhe gasilnega društva. — Pričetek veselice ob 14. tombole pa ob 15.

Problemi moderne sveta
v velikem francoskem filmu
(DENIS VIERGES)

POLDEVICE

Medelaine Renaud - Maurice Escande
Premiera KINO MATICA
ob 16, 19.15 in 21.15 uri

1 Huda nesreča v Robbovi ulici. Včeraj popoldne se je v Robbovi ulici pripetila huda nesreča. Na novi stavbi je prišel 86 letni delavec Janez Menart v dotik z električno žico, ki ni bila izolirana. Električni tok je delavca omamila, takoj da je Menart padel na tla ter obležal nezavesten. Poklican je bil reševalni avtomobil, ki ga je prejeljal v bolnišnico. Menart ima pretresene možgane in je njegovo stanje skoraj brezupno.

1 Mestna ljudska kopel v Prečni ulici bo od 16. do 27. t. m. zaradi generalnega čiščenja kopalniških naprav zaprta.

1 Mestni kulturni odsek v Auerspergovih palači zaradi snajenja prostov 16. in 17. t. m. ne posluha, pač je za Mestni muzej odprt ter se je za obisk muzeja treba javiti pri hišniku.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6; mr. Hočevar, Celovška cesta 62; mr. Garts, Moste, Zaloška cesta.

Celje

c Blagoslovitev kapele v salezijanskem domu v Gaberju bo v nedeljo dne 4. septembra in ne že na Veliki Smaren (15. avgusta), kakor je bilo v načrtu.

Kapucinci-novomašniki. Letos so bili posvečeni trije slovenski kapucinci. O. Alfonz Kšela primicira 15. avgusta v svoji rojstni župniji pri Sv. Juriju ob Ščavnici. O. Emilijan Zavratnik, bivši učitelj, bo imel novo sv. mašo v Cezanjevcih, kjer je doma. O. Bogdan Škofič primicira v nedeljo pri Sv. Martinu pod Vurbergom.

c Celjska mestna občina je včeraj poslala 20 revnih otrok na počitniško kolonijo na Pohorje, kjer bodo ostali otroci 6 tednov.

c Po evidenci Javne borse dela v Celju je bilo 31. julija 196 brezposelnih, 10. avgusta pa se število narastlo na 245.

c Kino Union: »Alarm v Pekingu. (Gustav Fröhlich).

c Nesreča v kamnolomu. V kamnolomu v Pakli pri Velenju je padel delavec Vodeniku Vinko velik kamen in mu poškodoval hrobenje. Nezvestnega so prepeljali v celjsko bolnišnico.

c Glas iz občinstva. Stanovalci na Vrazovem trgu in na Ljubljanski cesti so se že večkrat uradno pritožili na merodajnem mestu, da bi se odpravilo stalno kaženje nočnega miru pred neko gostilno, kjer že na vse zgodaj in pozno v noč razbijajo in motijo nočni mir, katerega kaljenje je policijejo prepovedano. Stanovalce te četrti ponovno prosimo merodajno oblast, da v tem oziru napravi red, da ne bo zopet nepotrebnih očitani, ki se v takih primerih prav rada dogajajo.

c Državna rudarska šola v Celju sprejema prošnje novih kandidatov za sprejem do 16. t. m. Popravni izpiti in vpisovanje bo 12. 13. in 14. septembra, s 15. septembrom se prične redni pouk.

c Hmeljarski tabor v Zalcu pri Celju priredi tudi letos z običajnim dnevnim redom Hmeljarska zadruga na Veliko Gospojnico, v ponedeljek, 15. avgusta popoldne v Roblekovih dvorani.

Novo mesto

Vsem številnim blagoslojenim Novomeščanom, ki so s prostovoljnimi prispevki in bodo še s častnim obiskom naše prireditve za proslavo 20. letnice Jugoslavije dne 1. oktobra pripomogli do zaželenega uspeha in namena čisto nacionalne prireditve, najlepša hvala. — Združenje vojnih invalidov, Novo mesto.

Maribor

m Sv. maše za izletnike. V nedeljo 14. t. m. bodo sv. maše za izletnike: pri Mariborski koči ob 9, pri Arehu ob 10, na Uršli gori ob 9; v ponedeljek 15. avgusta pa pri Mariborski koči ob 9, pri Arehu ob 10, na Uršli gori ob 9 in na Pesku ob 10. Zjutraj ob 4.15 je pred odhodom vlakov sveta maša za turiste v franciškanski cerkvi v Mariboru.

m Jubilejna kulturna razstava v Mariboru. Onim, ki so se nameravali udeležiti narodnega tabora v Mariboru, se nudi še vadno ugodna prilika, da izkoristijo polovično vozno za obisk Mariborskega tedna in velike jubilejne kulturne razstave, ki se vrši v okviru proslave 20 letnice Jugoslavije v Mariboru. Ugodnost polovične voznice velja za dopotovanje do 15. avgusta in za povratek iz Maribora do 19. avgusta. Jubilejna kulturna razstava nazorno prikazuje obiskovalcu razvoj kulturnega, prosvetnega in socialnega življenja v Mariboru v jugoslovanski dobi. Tudi ostale razstave in prireditve Mariborskega tedna so ravno letos izredno zanimive ter je priakovati, da bo obisk zunanjih gostov prav posebno v zadnjih dnevih zelo močan.

m Procesije k Devici Mariji na Brezju. V torek 16. avgusta gresta dve procesiji iz Maribora v čast sv. Roku k Devici Mariji na Brezju. Ena procesija gre iz franciškanske bazilike po sv. maši, ki bo ob 5.30, druga pa iz magdalenske župnijske cerkve ob 6. Te procesije se vsrče vsako leto, vedno ob številni udeležbi ljudstva.

m Nastop praških konservatoristov. V četrtek zvečer je bil v dvorani Grajskega kina koncert učencev operne šole praškega konservatorija. Nastopil je mešan zbor, dalje solisti, na sporedu je bila tudi solistična točka na klavirju. Zbor je vodil prorektor praškega konservatorija Oskar Danon. Zanimanje za koncert je bilo izredno ter so poslušalci napolnili dvorano do zadnjega prostora. Bilo pa je to zanimanje tudi poplačano z redkim glasbenim užitkom. Češka narodna pesem, ki jo je podajal zbor in posamezni solisti, je bila svojevrstno doživetje. Le žal, da je skušala skupina nekih mladeničev izrabiti koncert v svoje levičarsko pobarvane politične namene. Nastopili so z organizirano skupino, ki je po vsaki točki sporeda namesto s ploskanjem izražala svoje navdušenje z raznimi vzkliki. S tem niso samo motili velike večine poslušalcev, temveč tudi prireditelje in pevce same, katerim je bila taka politična demonstracija kar vidno neprijetna. Po premoru so ti vzkliki prenehali.

m Veliko zanimanje vzbujajo na Mariborskem tednu brzopletni stroji znamke »Anos« na ročni pogon, na katerem se dajo izdelovati vse vrste pletenine. Tvrška »Anos« v Orožnovi ulici 6, ki je domača tvrdka, nauči vsakega kupca stroja brezplačno pletati vse vrste pletenine. Opozarjamo na oglašje, ki izhajajo v našem listu.

m Železničarji bodo gradili? Podporno društvo železničarjev v Mariboru, ki je za mestno občino največji hišni posestnik v mestu ter je šele nedavno zgradilo lepo stanovanjsko hišo na vogalu Radvanjske in Frankopanske ceste, name-

rava zopet graditi dve hiši. V ta namen je že kupilo veliko parcelo v Studenčih, sedaj pa se pogaja še za veliko stavbišče v Melju, ki je bilo avočasno last Južne železnice. Nakup tega zemljišča in pa zgradbo obeh hiš zavirajo še neke zapreke, katere pa se bo agilnemu vodstvu gotovo posreželo premagati. V vsaki hiši bi bilo po 20 moderno opremljenih udobnih stanovanj, kar bi bilo za Maribor vsekakor ogromne važnosti.

m Kostonjarji, ki želijo v sezoni 1988-89 peči kostonj v območju mesta Maribora, se vabijo, da se javijo pri mestnem tržnem nadzorstvu od 16. do 20. avgusta med uradnimi urami. Zglašio se naj samo oni kostonjarji, ki imajo obrtno pravico in ki so že lansko leto pekli kostonj. Osebam, ki nimajo obrtnega pooblastila, se dovoljenje za pečenje kostonja ne bo izdalo.

m Nevarna avtomobilska nesreča se je pripetila v Šmartnem v noči na četrtek. Težko naloženi tovorni avto, lasti trgovca Lukmana iz Šostanja, je zdrčal s ceste ter se prevrnil v 2 m globok jarek. Na avtomobilu je bilo 2000 kg raznega blaga ter 5 dalmatinskih krošnjarjev, katere je šofer vzel na avtomobil. Poškodovani pa se je pri preprečitvi samo krošnjar Nikola Matišič, katerega so morali odpeljati v bolnišnico.

m Vlomilec v selniško občinsko blagajno sleden. V Selnici pri Mariboru je bilo lansko leto v noči na 12. november vlomljeno v občinsko pisarno. Vlomilec je odprl večjo blagajno, ročno blagajno pa je odnesel s seboj. Ugotovilo se je sedaj, da je zagrešil ta vlom znani vlomilec A. Pichler, ki se sedaj nahaja v marib. kaznilnici.

m Podporno društvo žel. uslužbencev in upokojencev v Ljubljani obvešča, da bodo ponovno volitve delegatov in namestnikov za XIX. volišče delavnice Maribor v nedeljo, dne 4. septembra t. l. Razpisje volitev smo poslali za razdelitev predsedniku volišča g. Veroneku Francu, poslovodji delavnice. Glasovnice se bo pričelo deliti s 15. avgustom t. l. podrobna navodila so označena v razpisu.

m Krznarstvo P. Semko, Gosposka 37 vam nudi sedaj ceneje kožuho in krznarske izdelke.

Žrtev poklica

Dne 11. avgusta okrog 6. pop. se je smrtno ponesrečil elektrotehnik g. Krnovšek Franc v rudniški centrali drž. rudnika v Zabukovci. Pri nekem popravilu je prišel v stik z visoko napetostjo; dasi takoj toka osvobojen, zanj ni bilo več nobene rešitve. Rajni si je uredil prijeten dom v Zalcu. Zapuščena žena in troje nedoraslih otrok. Bil je zelo spreten v svoji stroki, priljubljen tudi izven revirja. Naj v miru počiva! Zaljubljen naše iskreno sožalje!

Dol pri Ljubljani

Velik mladinski tabor pod pokroviteljstvom g. bana dr. M. Natlačena, ki bo 28. t. m. v Dolu pri Ljubljani, bo ena največjih prireditve vseh fantovskih odsekov in dekl. krožkov našega Zastava. Ne samo blagoslovitev prapora, ki ga delajo po načrtu g. Gajška šolske sestre, in štefina tekma za okrožni prehodni pokal, ampak tudi ostali taborni dopoldanski in popoldanski spored nam jamči, da bo prireditve res častna za Dolčane in vso okolico. V nedeljo 28. avgusta vai v Dol pri Ljubljani.

Kamnik

Dobrodolna tombola. Obrtno društvo v Kamniku priredi v nedeljo, 14. t. m., veliko tombolo. Glavni dobiček je motorno kolo, kompletna kuhinjska oprema in še več drugih praktičnih dobikov. Čisti dobiček je namenjen za podporni sklad za najrevnejše in hudo boje obrtnike. —

Naš izvoz lesa

Ministrstvo za gozdove in rudnike, oddelek za upravo državnih gozdov je izdalo statistiko o izvozu proizvodov gozdarstva v letu 1937. v posebni knjigi. Knjiga vsebuje podrobne statistične podatke o našem izvozu lesa in gozdnih proizvodov v lanskem letu po mesecih, po predmetih in po državah. Sestavljena je na podlagi podatkov glavnega ravnateljstva carin, ima pa to prednost, da je preglednejša in da prinaša tudi n. pr. mesečne podatke v veliko bolj podrobnih ugotovitvah in je zaradi tega vrednost te publikacije znatna. S knjigo se prav za prav nadaljuje, vendar v izpremenjeni obliki, prejšnja publikacija tega ministrstva »Statistika izvoza in uvoza proizvodov gozdarstva kr. Jugoslavije 1936—1935«, ki je prinesla tudi podatke (v zelo zgoščenih oblikah) tudi za 1936, obsegala pa je, kot kaže že naslov, tudi podatke o uvozu. Je pa uvoz teh proizvodov dejansko zelo majhen in v primeri z ogromno količino izvoza niti ne prihaja v poštev. Tako je znašal ves uvoz leta 1935. komaj 26.975 ton v vrednosti 75.69 milij. din, dočim je znašal istočasno ves izvoz 1.029.218 ton v vrednosti 851.16 milij. din.

Iz obeh dosedanjih publikacij dobimo naslednjo sliko o količini in vrednosti našega izvoza lesa v teh letih:

	količina v tis. ton.	vrednost milij. din.
1927	1.751	1.222.14
1928	2.023	1.409.95
1929	2.447	1.802.86

	količina v tis. ton.	vrednost milij. din.
1929	2.470	2.081.07
1930	1.934	1.655.9
1931	1.290	1.021.54
1932	847	556.5
1933	988	704.8
1934	1.133	868.0
1935	1.029	851.16
1936	660	654.3
1937	1.208	1.133.1

Iz te tabele je razvidno, da naš izvoz lesa še vedno znatno zaostaja za izvozom v letih dobre konjunktore. Po količini je leta 1937. dosegel komaj polovico količine iz leta 1929. kakor tudi tedanje vrednosti. V primeri z letom 1937. je sicer razviden velik napredek, ki pa se ni držal v letu 1938.

Glavne države našega izvoza lesa so bile leta 1936. in 1937. naslednje (v milij. din):

	1936	1937
Anglija	126.8	228.05
Italija	39.4	248.9
Madžarska	57.86	79.75
Nemčija	135.1	159.3

Knjiga prinaša tudi uvodno splošen pregled lesnega trga v letu 1937 po vrstah lesa in uvoznih državah ter je uvod preveden tudi na nemško, dočim je bil v prejšnji publikaciji prevod francoski.

Obtok bankovcev in obveznosti po vidu 8.433.7 (+35.7), skupna podlaga premije 2.363.0 (+2.24), od tega samo zlata v blaginjah 2.341.15 (+2.15), skupno kritje 28.01 (28.11), od tega samo z zlatom v blaginjah 27.75 (27.85)%.

Pristojbine ob prenosa nepremičnin

Belgrad, 12. avgusta. AA. Davčni oddelek finančnega ministrstva je zaradi napake izvajanja določil prvega odstavka št. 29 pristojbinskega zakona, ki je izpopolnjen in se je razširil na vse kraljevino, izdal pojasnilo, v katerem pravi:

Če kdo prenese nepremičnino na drugo osebo za došmrtno rento ali vzdrževanje, je treba na podlagi pristojbinskega zakona plačati za takšen prenos prenosno pristojbino od vrednosti nepremičnine po tar. št. 12 zakona in pristojbino za listino v znesku 10 din. Razen tega se v takšem primeru izterja tudi pristojbina po tar. št. 29 zakona o pristojbinah. Osnova za odmero pristojbine je prometna vrednost nepremičnine, vendar ta vrednost ne more biti manjša od vrednosti, ki se izračuna na osnovi letne rente ali letne vzdrževalnine po obstoječih zakonskih določilih. Pri prenosu prenosne ali gotovine se plača od vrednosti prenosne pristojbine v znesku 1 odstotka, vendar ta vrednost ne more biti manjša od vrednosti, ki se izračuna na podlagi letne rente ali letne vzdrževalnine po obstoječih veljavnih zakonskih določilih.

Za loterije na prireditvah ni treba posebnega dovoljenja

Belgrad, 12. avgusta. AA. Davčni oddelek finančnega ministrstva je finančnim ravnateljstvom, davkarjem in oddelkom finančne kontrole poslal okrožnico glede prireditve raznih loterij na veselicah itd. Okrožnica pravi glede na vprašanje, ali je potrebno dovoljenje za loterije na veselicah, če so dobiki zvečine darovi raznih oseb, da je upravični državni odbor razredne loterije ugotovil, da za takšne prireditve ni potrebno poprejšnje dovoljenje.

★
Zagrebaška tvornica usnja. Glavnica 17.5, bilančna vsota leta 1937 89.8 (89.5), čisti dobiček s prenosom vred 1.2 (1.02) milij. — Zagrebaška tvornica čevljev. Glavnica 8.0, bilančna vsota 11.0, izguba za leto 1937 0.2, za leto 1938 0.3 milij. din.

Omejevalec prirastka majhnih gostinskih obratov v Vojvodini. Ker je število gostinskih obratov v Vojvodini v zadnjih 4 letih (1934—1937) naraslo za 1311 ali 57%, je ban donavske banovine izdal naredbo, po kateri je upravnim oblastvom prve stopnje naročeno, da naj ne izdajajo več dovolil za krčme, bifeje in ljudske kuhinje malega obsega v sedežih občin upravnih oblastev ter v turističnih krajih. Tudi za ostale vrste obratov in kraje je treba postopati pri izdaji dovolil zelo previdno z ozirom na dokazane krajevne potrebe.

Dve novi delniški družbi. V zagrebaški trgovinski register sta bili vpisani dve novi delniški družbi: Električna centrala in žaga d. d. v Delibabinske selu pri Banjaluki z glavnico 2 milijona din in Pivovarna in tvornica testenin v istem kraju z glavnico 1 milij. din. Obe delniški družbi prevzame podjetja trapistovskega samostana v bližini Banjaluke.

Svetovno produkcijo papirja in lepenske ceni statistični letopis Zveze narodov za leto 1936 na 26,850.000 ton, od tega odpade na papir 19,200.000 ton, na lepenco 7,650.000 ton. S tem je svetovna produkcija papirja in lepenske dosegla doslej največje stanje iz leta 1929, ko je znašala skupno 23,330.000 ton, od tega je odpadlo na papir 18,540.000 ton, na lepenco pa 4,790.000 ton. Najnižje stanje je bilo leta 1932 s 18,920.000 tonami (papir 13,780.000 ton, lepenska 5,140.000 ton). Največji producent so ameriške Zedinjene države: Leta 1936 10,265.000 ton, slede Kanada 3,454.000 ton, Nemčija 3,140.000 ton, Anglija 2,289.000 ton (1935), Švedska 895.000 ton, Japonska 814.000 ton. Rуска produkcija je bila za leto 1936 omenjena na 11,100.000 ton.

Borza

Dne 13. avgusta.

Denar

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt neizpremenjen na 237.20—238.80.

Nemški šekli so v Ljubljani malenkostno popustili na 14.43—14.63, v Belgradu na 14.43 do 14.63. V Zagrebu pa so se uvrstili na 14.40 do 14.69. Nadalje so v Zagrebu beležili za konec avgusta 14.44—14.64, za sredo septembra 14.42 do 14.62, za konec septembra 14.465—14.665.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 3,680.022 dinarjev, v Belgradu 3,746.000 din. V efektih je bilo v Belgradu prometa 2,091.00 din.

Ljubljana — tečaj s primom:

Amsterdam, 100 h. gold.	2371.66—2386.25
Berlin, 100 mark	1744.23—1758.11
Bruselj, 100 belg.	734.19—739.26
Curih, 100 frankov	996.45—1003.52
London, 1 funt	211.85—213.91
Newyork, 100 dolarjev	4319.75—4356.07
Pariz, 100 frankov	118.24—119.68
Praga, 100 kron	150.24—151.34
Trst, 100 lir	288.25—231.33

Curih. Belgrad 10, Pariz 11.8975, London 21.285, Newyork 436.62, Bruselj 73.65, Milan 22.98, Amsterdam 237.85, Berlin 175.12, Dunaj 33, Stockholm 107.75, Kopenhagen 95.05, Praga 15.08, Varšava 82.25, Budimpešta 85.50, Atene 3.95, Carigrad 3.50, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.40, Buenos Aires 113.50.

Vrednostni papirji

Ljubljana. Drž. papirji: 7% investicijsko posojilo 92.50—100, agrarji 62—63, vojna škoda promptna 484—485.50, begluške obveznice 93 do 94, dalm. agrarji 92—93, 8% Blerovo posojilo 98.50—99.50, 7% Blerovo posojilo 94.25—94.75, 7% posojilo Drž. hip. banke 99—99.50. — Delnice: Narodna banka 7250—7300, Trboveljska 180—190.

Zagreb. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 99—101, agrarji 62—63, vojna škoda promptna 484—484.50, begluške obveznice 92.75—94, dalm. agrarji 92—93, 4% sev. agrarji 61.75—62, 8% Blerovo posojilo 98.75 denar, 7% Blerovo posojilo 94.50 denar, 7% posojilo Drž. hip. banke 99—100.50, 7% stab. posojilo 98.50—100. — Delnice: Narodna banka 7.250 den., Priv. agrarna banka 229—232, Trboveljska 180—190, Narodna šumska 12 blago, Gutmann 50 blago, Našice 430 blago, Isis 32 den., Tov. slakorja Bečkerek 600 bl., Osj. sladk. tov. 115 bl., Osješka livarna 180—220, Dubrovačka 350 den., Jadranska plovba 350 denar. Oceanija 710 blago.

Belgrad. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 99.50—100, agrarji 63 blago, vojna škoda promptna 484—484.50 (484.25, 484), begluške obveznice 93.50—93.75 (93.50), dalm. agrarji 92.50 do 93 (92.50), 4% sev. agrarji 61.50 denar, 8% Blerovo posojilo 98.75—99.50 (99), 7% Blerovo posojilo 94.25—94.75, 7% posojilo Drž. hip. banke 99 denar. — Delnice: Narodna banka 7.275 do 7.300, Priv. agrarna banka 231 denar (drobni komadi).

Žitni trg

Novi Sad. Vse neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet srednji.

Sombor. Pšenica: bač., bač. okolica Sombor 148—150, gornja bačka, gornja banaška 150—152; oves: bač., srem., slav. 114—116; ječmen: bač., srem. 63—64 kg, 135—140; koruza: bač. srem. 120 do 130. Moka: bač. Ogorg 255—265, 235—245, 215 do 225, 195—205, 155—165, 110—115; otrobi: bač. 97.50—100, srem. 95—97.50. Tendence neizpremenjena. Promet slab.

Živina

Mairbor, 12. avgusta.

Na današnji svinski sejem je bilo pripeljanih 206 svinj. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 5—6 tednov 90—120 din, 7—9 tednov 130—160 din, 3—4 mesece stari 180—240 din, 5—7 mesecev 285 420 din, 8—10 mesecev 450—550 din, eno leto stari 710—820 din. Kilogram žive teže 6.50 do 8 din, kilogram mrtve teže 8.50 do 11.25 din. — Prodanih je bilo 107 komadov.

GLAVNA KOLEKTURA DRŽAVNE RAZREDNE LOTERIJE

A. REIN IN DRUG

Gajeva 8 ZAGREB Illica 15

obvešča neobvezno, da so bili v V. razredu 36. kola Državne razredne loterije, izvršenem 12. avgusta, izžrebani sledeči dobiki:

80.000 din	št. 79109,
60.000 din	št. 16733,
50.000 din	št. 86727, 90068,
30.000 din	št. 7572, 47819, 60641, 89682,
25.000 din	št. 67582, 83060,
20.000 din	št. 11688, 82138,
15.000 din	št. 25346, 36548, 43849, 69371,
12.000 din	št. 23208, 47565, 54859, 69754,
10.000 din	št. 3768, 4153, 25208, 43080, 65296, 72097, 84699, 92329,
8.000 din	št. 9686, 17656, 17680, 20921, 29854, 37641, 39306, 42041, 51969, 64883, 76531, 83309, 99435,
6.000 din	št. 11237, 11898, 20408, 28588, 29571, 36713, 48102, 59256, 69037, 70585, 72457, 81015, 81601, 89120,
5.000 din	št. 7730, 8654, 10811, 18159, 18992, 24479, 25729, 28374, 29476, 37094, 38251, 40509, 44934, 45132, 51706, 61044, 62103, 64788, 65781, 67182, 67832, 68127, 70874, 84604, 89766, 92300, 94912, 98027,
3.000 din	št. 2147, 4817, 8510, 9203, 9563, 10915, 12142, 16534, 18973, 19549, 20852, 28063, 31757, 35671, 36055, 37693, 44377, 47716, 48641, 54063, 56089, 56609, 66731, 68783, 71446, 75586, 76557, 83349, 99723, 99727.

Poleg tega je bilo izžrebanih še 2300 dobitek po 1000 din.

Naslednje žrebanje bo 13. avgusta 1938.

Kmečki tabor v Šmarju pri Ljubljani

bo 4. septembra t. l. Tabor prireja okrajni odbor Kmečke zveze za Ljubljano-okolico.

Na banovinski kmetijski šol na Grmu pri Novem mestu

se prične novo šolsko leto začetkom novembra 1938. Šola ima dva oddelka: letno in zimsko šolo. Letna šola ima eno leto, zimsko šola pa dve leti. Šola je namenjena učencem, ki imajo vso opremo, ki jo potrebujejo za študij. Šola je namenjena učencem, ki imajo vso opremo, ki jo potrebujejo za študij. Šola je namenjena učencem, ki imajo vso opremo, ki jo potrebujejo za študij.

Šola ima dva oddelka: letno in zimsko šolo. Letna šola ima eno leto, zimsko šola pa dve leti. Šola je namenjena učencem, ki imajo vso opremo, ki jo potrebujejo za študij. Šola je namenjena učencem, ki imajo vso opremo, ki jo potrebujejo za študij.

Šola ima dva oddelka: letno in zimsko šolo. Letna šola ima eno leto, zimsko šola pa dve leti. Šola je namenjena učencem, ki imajo vso opremo, ki jo potrebujejo za študij. Šola je namenjena učencem, ki imajo vso opremo, ki jo potrebujejo za študij.

Šola ima dva oddelka: letno in zimsko šolo. Letna šola ima eno leto, zimsko šola pa dve leti. Šola je namenjena učencem, ki imajo vso opremo, ki jo potrebujejo za študij. Šola je namenjena učencem, ki imajo vso opremo, ki jo potrebujejo za študij.

Šola ima dva oddelka: letno in zimsko šolo. Letna šola ima eno leto, zimsko šola pa dve leti. Šola je namenjena učencem, ki imajo vso opremo, ki jo potrebujejo za študij. Šola je namenjena učencem, ki imajo vso opremo, ki jo potrebujejo za študij.

Šola ima dva oddelka: letno in zimsko šolo. Letna šola ima eno leto, zimsko šola pa dve leti. Šola je namenjena učencem, ki imajo vso opremo, ki jo potrebujejo za študij. Šola je namenjena učencem, ki imajo vso opremo, ki jo potrebujejo za študij.

Šola ima dva oddelka: letno in zimsko šolo. Letna šola ima eno leto, zimsko šola pa dve leti. Šola je namenjena učencem, ki imajo vso opremo, ki jo potrebujejo za študij. Šola je namenjena učencem, ki imajo vso opremo, ki jo potrebujejo za študij.

Šola ima dva oddelka: letno in zimsko šolo. Letna šola ima eno leto, zimsko šola pa dve leti. Šola je namenjena učencem, ki imajo vso opremo, ki jo potrebujejo za študij. Šola je namenjena učencem, ki imajo vso opremo, ki jo potrebujejo za študij.

Šola ima dva oddelka: letno in zimsko šolo. Letna šola ima eno leto, zimsko šola pa dve leti. Šola je namenjena učencem, ki imajo vso opremo, ki jo potrebujejo za študij. Šola je namenjena učencem, ki imajo vso opremo, ki jo potrebujejo za študij.

Šola ima dva oddelka: letno in zimsko šolo. Letna šola ima eno leto, zimsko šola pa dve leti. Šola je namenjena učencem, ki imajo vso opremo, ki jo potrebujejo za študij. Šola je namenjena učencem, ki imajo vso opremo, ki jo potrebujejo za študij.

Šola ima dva oddelka: letno in zimsko šolo. Letna šola ima eno leto, zimsko šola pa dve leti. Šola je namenjena učencem, ki imajo vso opremo, ki jo potrebujejo za študij. Šola je namenjena učencem, ki imajo vso opremo, ki jo potrebujejo za študij.

Šola ima dva oddelka: letno in zimsko šolo. Letna šola ima eno leto, zimsko šola pa dve leti. Šola je namenjena učencem, ki imajo vso opremo, ki jo potrebujejo za študij. Šola je namenjena učencem, ki imajo vso opremo, ki jo potrebujejo za študij.

Šola ima dva oddelka: letno in zimsko šolo. Letna šola ima eno leto, zimsko šola pa dve leti. Šola je namenjena učencem, ki imajo vso opremo, ki jo potrebujejo za študij. Šola je namenjena učencem, ki imajo vso opremo, ki jo potrebujejo za študij.

Šola ima dva oddelka: letno in zimsko šolo. Letna šola ima eno leto, zimsko šola pa dve leti. Šola je namenjena učencem, ki imajo vso opremo, ki jo potrebujejo za študij. Šola je namenjena učencem, ki imajo vso opremo, ki jo potrebujejo za študij.

Šola ima dva oddelka: letno in zimsko šolo. Letna šola ima eno leto, zimsko šola pa dve leti. Šola je namenjena učencem, ki imajo vso opremo, ki jo potrebujejo za študij. Šola je namenjena učencem, ki imajo vso opremo, ki jo potrebujejo za študij.

Šola ima dva oddelka: letno in zimsko šolo. Letna šola ima eno leto, zimsko šola pa dve leti. Šola je namenjena učencem, ki imajo vso opremo, ki jo potrebujejo za študij. Šola je namenjena učencem, ki imajo vso opremo, ki jo potrebujejo za študij.

Šola ima dva oddelka: letno in zimsko šolo. Letna šola ima eno leto, zimsko šola pa dve leti. Šola je namenjena učencem, ki imajo vso opremo, ki jo potrebujejo za študij. Šola je namenjena učencem, ki imajo vso opremo, ki jo potrebujejo za študij.

Šola ima dva oddelka: letno in zimsko šolo. Letna šola ima eno leto, zimsko šola pa dve leti. Šola je namenjena učencem, ki imajo vso opremo, ki jo potrebujejo za študij. Šola je namenjena učencem, ki imajo vso opremo, ki jo potrebujejo za študij.

Šola ima dva oddelka: letno in zimsko šolo. Letna šola ima eno leto, zimsko šola pa dve leti. Šola je namenjena učencem, ki imajo vso opremo, ki jo potrebujejo za študij. Šola je namenjena učencem, ki imajo vso opremo, ki jo potrebujejo za študij.

Kulturni obzornik

Gustav Šilih: Beli dvor

Mladinski roman. Založila Tiskovna založba v Mariboru. Tiskala Podravska tiskarna v Mariboru. — Ilustracije oskrbel po avtorjevi zamisli Radovan Klopčič.

Prav za čas velikih mariborskih slavnosti in Mariborskega tedna je v Mariboru izšla nova slovenska mladinska knjiga, ki pomeni v naši mladinski književnosti pravo pravcato novost: doslej smo namreč Slovenci bili vajeni za mladino dobiti od pisateljev le majhne knjižice s kratkim besedilom, premnogokrat še celo razbitim na neznančno mnogo kratkih pripovedk ali legend ali pravljic. To pot pa imamo pred seboj mladinsko knjigo velikega teksta, velikega formata: pravi mladinski roman, kot ga poznamo pri Poljakih v Sienkiewiczovem romanu »Skoki goščave in puščave« ali pri pisatelju Jonu Svenssonu »Mesto ob morju«. Gustav Šilih nam je prvi napisal veliko mladinsko delo.

V štirideskem podeželskem kraju Zalesju stoji Gradišče in na njem močeno posestvo Beli dvor, kjer je glavno prizorišče našega romana. Z veliko nesrečo se prične dejanje, ko nam pisatelj prikaže starega Gradnika, ki je z nepremišljenim poplavanjem, kvartanjem in pustolovščinami napravil veliko domačijo, ki jo je z vzljučo dobil v svoje grabežljive roke Gradnikov smrtni sovražnik, nemčurki Miklausa. Zato ga v prepripi Gradnik pobije, zaradi česar že tako boleha žena, mati malega Lovrenka in njegove sestre Polonice, od žalosti umre, Gradnik sam pa iz strahu pred roko pravice ubeži z doma. Še prej pa zaprieše sina, 10-letnega Lovrenka, glavnega junaka vsega romana, da bo vse svoje življenje posvetil v to, da

pridobi iz nemčurjev rok nazaj zgubljeno domačijo. S tem se začne jedro romana — življenje in rast dečka Lovreka; njegove lepe in žalostne zgodbe se začno vrteti v dolgi vrsti preko njegovega življenja pri dobri teti, pastirjanju na Stropniških pebeh, njegove vrnitve k teti, študija vrtnarstva na Francoskem, lepega uspevanja zopet na tetinem posestvu. Vse to življenje mladega Gradnika spremlja dobra roka učitelja Urbančiča pa obenem vedno nasprotovanje nemčurja Miklausa. Tako postane mali Lovrek mladenič dvajsetih let in čez in že začne gledati za svojo življenjsko družico — bogato lekarnarjevo Vido. Toda še ena prekušnja ga čaka — svetovna vojna izbruhne in Lovrek odide na fronto za tri dolga leta. Dvakrat ranjen se vrne domov in počasi okrevaja. Nato si izbere družico, stari Miklausa se spreobrne in preda na zahtevo sina Ulrika, Beli dvor Lovreku nazaj. Po treh letih se vrne še oče in na Belem dvoru je vse polno sreče in božjega blagoslova.

Ob tej močeno razpleteni in dogodkov kar prepolni povesti pa riše Šilih svoj roman še v dveh zanimivih straneh: na eni strani prav razpremnogokrat posega v romantični svet otroške domišljije in v temna pretekla stoletja življenja na gradišču, zlasti s povestjo o lepi Ani in logarju Muskadi, kako sta skrivnostno zgignila v podzemski rove pa s povestjo o starodavnih francoskih plemičih na Gradišču. Da, celó v sedanjih dobi dobi v romanu romantično postavbo gospodarja na Stropniških pebeh. Na drugi strani pa sega pisatelj v sodobno realistično življenje našega slovenskega podeželja na Štajerskem v dobi pred svetovno vojno, saj naletiš na pristo slovensko politično življenje slovenskega podeželja izobrazbenstva, na njegove domače boje, predvsem pa na boje med njim in nemčurji in pravimi Nemci. Tako se mi zdi na številnih straneh, kakor da bi bral Kersnika: podobne politične spletke in ovajanja, podobne razprave v

tržni gostilni in prirejanje veselice, kot jih bereš v Ciklamnu ali Agitatorju, le da je Šilih prenesel vse to mimo Kersnika za štirideset let naprej. Kljub temu pa delo po vseh svojih motivih in po zamišli in kompoziciji ne sodi v strujo Kersnikovega čistega realizma. Preveč je v njem romantike, da bi ga mogli odtrgati od Jurčičeve in Tavčarjeve literarne stuje.

Dušeslovna stran značajev in dogodkov je prav bistro risana. Vse dejanje in ves razvoj Lovrekovega značaja potekata iz velike krivde starega Gradnika, iz njegovega nezdravega ponosa in popolne neuklonljivosti, ki ji od časa do časa podlega tudi mladi Gradnik, iz njegove strasti do igranja in popivanja kakor tudi iz neizmernega sovraštva med njim in starim Miklausinom. Tudi mladi Gradnik dolgo časa trpi zaradi te podedovanih slabih lastnosti, a končno vendarle zmaga v njem dobre lastnosti, ki jih posebno marljivo razvija v njem plemenit značaj učitelja Urbančiča. Na tem boju med dobrimi in slabimi lastnostmi v mladem Lovreku sloni prav za prav ves zaplet in razplet dejanja v tem mladinskem romanu. Precejšen kos romantičnosti v romanu vidim tudi v tem, da pisatelj le preveč podčrtava na eni strani zlobo starih, na drugi strani pa vidi pri mladini (Lovrek, Ulrik, Vida, Janec, Polonica) vsekakor malce preveč idealne lepote in dobrote.

Posebno zanimiva pa je v romanu stvar, ki

Otok mrtvih duš - Alcatraz Island

**Z ameriškega Hudičevega otoka še ni nihče pobegnil
Kako žive kaznjenci, ki so obsojeni na dosmrtno ječo**

Do pred desetimi leti so posamezne ameriške države popolnoma samostojno reševale svoje kazenske probleme. Vsak država je imela svoje kaznilnice, pa tudi svoje zakone, ki so določevali način kaznovanja, način postopka s kaznjencem in vse, kar je v zvezi z izvršitvijo obsodbe. Razumljivo je, da so posamezni guvernerji postavljali uradnike v svoji državi. Zato se je čisto dogodilo, da so bili politični prijatelji in strankini tovariši guvernerja postavljani za uradnike, in sicer za ravnatelje in upravitelje policijskih in pokrajinskih kaznilnic. Če je imel kazjenec kaj vplivnih prijateljev ali denarja, ni bilo ravno težko, da ga je merodajno mesto pomilostilo, da mu je zmanjšalo kazen ali kaj sličnega. Pravo je bilo kaj negotovo v nekaterih ameriških državah, pa ni čudno, da so razne zveze in denar bile mnogo močnejše in učinkovitejše, kakor paragrafi in sodni odloki. Mnogo let je trajalo, preden so vrhovne oblasti Zveznih držav spoznale, da taka samostojnost v posameznih državah ni ravno najboljšo sredstvo za preprečevanje posameznih sodnih pregreškov, spoznali so celo, da imajo usodne posledice. Zato so sklenile, da rešijo ta problem. Vlada Združenih držav in pravno ministrstvo sta izdelali zakonski načrt, ki je bil po dolgih debatah in velikih parlamentarnih govorih sprejet v senatu v Washingtonu. Začelo se je na prenosni kazenski problem.

Ko je vlada napovedala vojno gangsterjem, poklicnim tatovom in raznim drugim kriminalnim tipom v posameznih mestih, je bil izdan tudi zakon o ustanovitvi skupnih državnih kaznilnic. Težke in nepopolnše zločince so morali po temu zakonu prepeljati v take zvezine ječe, kjer so bili nemogoči vplivi in zveze posameznih držav. Najbolj znana taka ječa, ki je pod upravo osrednje vlade v Washingtonu, je v zalivu San Francisco, ki je oddaljeno od kopnega eno miljo in pol. Imenuje se Alcatraz Island, oziroma se v jeziku zločincev imenuje The Rock (Skala), ker je ta otok ena sama težko dostopna pečina. Imenujejo ta otok tudi Otok mrtvih duš in je od nekdanj strah in trepet vseh ameriških zločincev.

Poglejmo si zgodovino postanka tega skrivnostnega otoka, na katerega nima nihče pravice stopiti kakor člani ameriške policije. L. 1775. je Don Juan Manuel Ayala, predstavnik španske vlade, prvi stopil na ta otok kot belokožec, da ugotovi, če je mogoče na njem živeti. Pnul je okoli malega otoka in je videl, potem ko je le

končno prišel v majhen zaliv in se izkrcal, da je ves otok pust. Na njem so živeli samo pelikani. Zato je tudi Ayala imenoval ta otok Island de Alcatrazes, kar pomeni otok pelikanov. Ko so Združene države leta 1846. anektirale Kalifornijo, so zasedle tudi otok, ki pa je bil naseljen vse do leta 1854. Tedaj je namreč vlada zgradila na njem majhno trdnjavo, ki naj bi branila nasproti ležečo lukso. Že leta 1853. je poskušal neki Jose Limantour, da bi na temelju nekih dokumentov, ki mu jih je dal španski guverner, general Michel-toreno, dobil ta otok, ki naj bi postal njegova posest. Toda sodišče je odbilo njegove zahteve in otok je ostal v zvezi z ameriško državo. Že pravi zgodaj so pripeljali na otok politične kaznjence. Prvi naseljenci so bili preveliki patrioti, ki so jav-

sečili. Samo toliko je znanega o otoku, da je nemogoče pobegniti z njega, da je tam naravnost železna disciplina, da so vsi stražniki obiskovali posebno šolo, da morajo biti večji v jiu-jicu, boksu, streljanju in metanju, da so v kaznilnici posebne mikrofonske in rentgenske naprave, ki odkrivajo vsak predmet, pa tudi vse kaznjenceve tajnosti. Okoli otoka plavajo signalne eteklenice z napisi, ponoči so razsvetljene, in ti napisi opozarjajo vsakega, da mu preti smrt, če se približa otoku. Stražniki na stolpih takoj streljajo, če se približa kaj sumljivega. Z dovoljenjem državnih oblasti je upravitelj kaznilnice Alcatraz vendarle spregovoril. Povedal je nekaj skrivnosti in dovolil, da so fotografirali nekaj delov kaznilnice. Tako so mogli prikazati v Warner Brosovem filmu pravo

Slika z nacionalnega španskega bojišča, kjer oskrbujejo Francovi vojaki ubežnike z rdeče fronte Spanceve.

no in precej ostro kritizirali način bojevanja za časa vojne med severnimi in južnimi državami. V onem času namreč še ni bila v svobodni Ameriki svoboda govora. Tako so bili ti prvi kaznjenci, prvi pionirji na Alcatrazu, ki so gradili ceste in lomili kamen.

Alcatraz je nato postal vojaška kazenska kolonija. V ta namen so zgradili 1880 prve zgradbe. Pred 25 leti so bile te zgradbe prenovljene in preurejene v državno kaznilnico, kar je stalo 260 tisoč dolarjev. Kakor smo že rekli, je Otok mrtvih duš oddaljen od kopnega samo eno miljo in pol. Vsakemu se zdi prav gotovo, da bi bilo prav lahko pobegniti z otoka in plavati do obale. Toda v zadnjih 50. letih, odkar je tam kaznilnica, ni še nobenemu kaznjencu uspelo, da bi pobegnil, oziroma da bi dosegel s plavanjem obalo. Mnogo jih je že bilo, ki so to poskušali, pa so sami vedno klicali na pomoč stražnike, da jih rešijo iz ledenih valov. Odkar je Alcatraz ječa osrednje vlade, je uspelo samo enemu človeku, da je skočil z zidov. Njegovo telo so našli po nekaj dnevih na obali, vse preluknjano od streliv. Voda je vedno ledena, poleg tega pa so okoli otoka zelo močni vrtnici. Pred tridesetimi leti je eden izmed jetnikov poskušal, da ubeži na kaj čuden način. Dal se je od svojih tovarišev zabiti v sod in vreči v morje. Njegovi sojetniki so gledali tri dni vsak dan, kako sod plava okoli otoka. Priznali so in povedali stražniku, kaj so naredili in nesrečnega so rešili.

Pred desetimi leti so popolnoma preuredili in modernizirali Alcatraz. Od tega časa se tudi imenuje Otok mrtvih duš, to pa zaradi tega, ker se nihče več ne vrne s tega otoka. Časnikarji so večkrat poskušali, da bi prišli na otok, in sicer z namenom, da bi radovednim čitateljem odkrili skrivnost Alcatraza. Še nobenemu se to ni po-

sliko te kaznilnice. Film se je imenoval Otok mrtvih duš. V samem filmu je posnet ves otok in notranost kaznilnic, celo upravitelj te kaznilnice je sodeloval pri snemanju tega filma kot tehnični svetovalec. Film je dosegel svoj namen, saj je pokazal verno sliko resničnega življenja. Film Otok mrtvih je resničnost, je zrcalo življenja na otoku Alcatraz Islandu.

Gostoljubni hotel

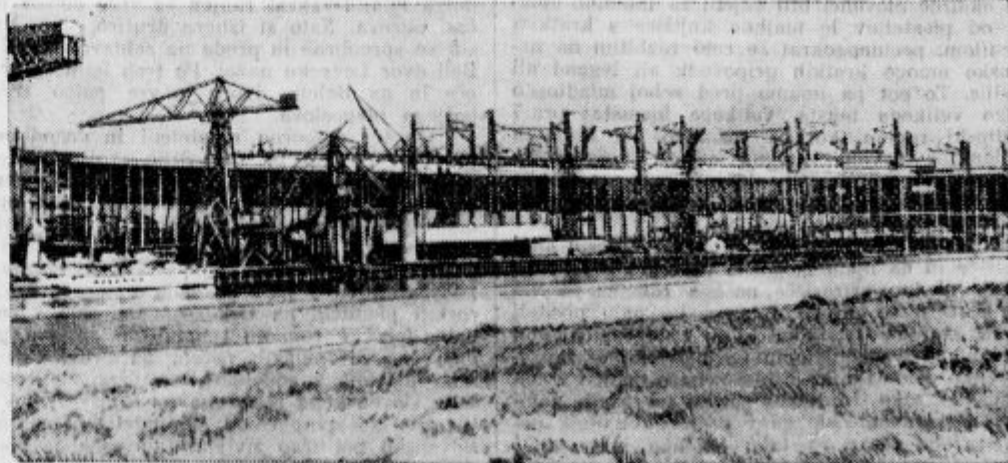
»Kar brez skrbi, gospod! Ta dva se le kregata, kdo bo nesel vašo prtljago noter!«

Millerand v podzemskem vlaku

Bivši predsednik francoske republike, Aleksander Millerand, je krepak star gospod in se za vse na svetu rad vozi s pariško podzemsko železnico. Nekoč je bila velika gneča. Ljudje so suvali drug drugega in zgodilo se je, da je Millerand nekega delavca tudi prav roboto sunil pod rebra. Delavec pa ga je nahrulil: »Lejte si no, kako znate suvati, kot bi bili predsednik Francije!« Millerand se je namuznil, rekoč »Mogoče pa še bom kdaj!«

Danski kralj je prevelik

Danski kralj Kristijan, ki ima, kar je manj znano, tudi naslov angleški maršal, je prišel nedavno na angleško linijsko ladjo »Newcastle«, ki je za zdaj zasidrana v lukso Aarhus. Kralj, ki je visok 199 cm, se je z glavo zadel na podboj vrat, ko je stopil v častniško obednico, in se mu je naredila buška na glavi. »Prav nič prijetno ni, če si velik kralj!« je saljivo dejal. »Kako lepo je Viktorju Emanuelu iz Italije!«

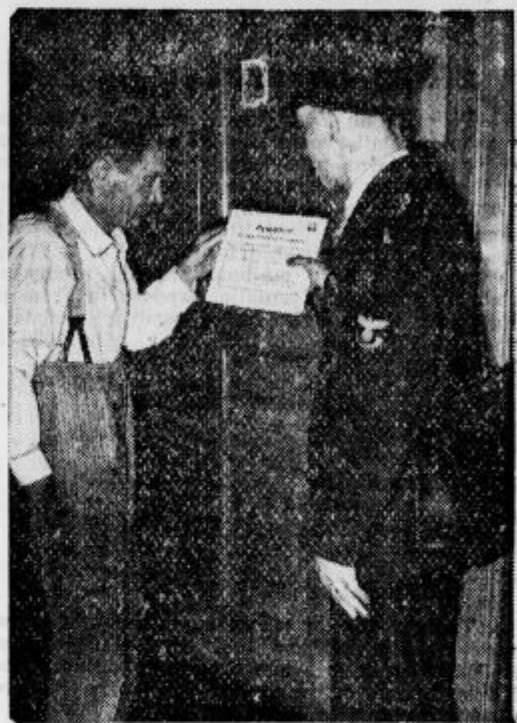

Sestra ladje »Queen Mary«, nova orjakinja »Queen Elizabeth«, ki jo gradijo po najnovejših načrtih najmodernejših čimov, bo skoraj izgotovljena v ladjedelnici John-Brown na Škotskem. V septembru se že odpelje na svoje prvo potovanje čez Ocean.

V čelici pred mikrofonom.

Pisem ne bomo pisali, ampak govorili! Tako se ti dozdeva, da bo, ko zves, da so na berlinski pošti uvedli čudno novotarijo. Tu imajo zvočno ploščo, ti govoriš pismo, glas se vtisne v ploščo,

Pismonoša je prinesel pisemsko ploščo.

plačati 1 marko-50 fenigov in še 15 fenigov za zavoj in troje igel, tako da sprejemnik ne bo v zadregi, seveda — če ima doma gramofon! Videti je, da inta ta iznajdba precej trapasteja in se prav gotovo ne bo obnesla.

Pogovor z znaki

Ko je neki Nemec bival v Petrogradu v bivši Rusiji, je večkrat delal izlete v okolico.

Nekoč se je zakasnil in si je moral v neki vasi najeti voz, da bi še dobil vlak za v Petrograd. Toda — kočijaž ni razumel drugega ko rusko in Nemec mu je moral z znaki dopovedati, kam da bi rad prišel. Zatorej je posnel lokomotivo, puhel je na vso moč pfff... pfff... in je slednjič silno žajžgal, tako da mu je že vsa sapa pošla.

Videti je bilo, da ga je zdaj kočijaž vendarle razumel, pokimal je in namignil Nemcu, naj se usede na sani. Sani so brzele ko blisk. Ker je bil tak snežni metež, ni mogel Nemec videti poti, in ko so se čez četrto ure sani ustavile, je Nemec obstal pred — norišnico.

Lokalna železnica.

»Ali še zdaj ne bo vlaka?«
»O, zdaj bo pa že! Saj je že strojevodjev pes tuka.«

IVANHOE

Št. 201.

Izak in njegova hči

Ko se je vse to dogajalo, se ni akoraj nihče zmenil za Zidinj. Napol nezavestna in vsa izčrpana se je zgrudila v objem svojega starega očeta. Ko je slednjič spet odprla oči, je Izak zašepetal: »O, hči moja, ti biser, ki sem ga spet našel! Daj, pojdiva in se zahvaliva dobremu vitezu za njegovo rešitev!«
»Ne, oče,« je odvrnila deklica, »ne zdaj, ne zdaj! Zda ne bi mogla govoriti z njim. Preveč bi moje besede izdale! Daj, pojdiva rajši odtod!«

»Toda, otrok moj, saj niti ne morem prejeti odtod, dokler se ne zahvalim tistemu, ki je tebi rešil življenje, pa še, ko spadata k zaničevanemu judovskemu ljudstvu. Saj bi s pravico dejali, da sva garjava pes!«
»Potlej, oče, potlej! Samo ne zdaj! Kasneje se mu bova zares iz arca zahvalila. Kaj ne vidiš, da je kralj Rihard tukaj?«

»Pametna si, hči moja, prav imaš! Kar brž

pojdiva odtod. Saj se je kralj pravkar vrnil iz Palestine in se rešil avstrijskega ujetništva. Brez dvoma je potreben denarja, veliko denarja. Nič ne bo poznal izgovorov, da izsili iz mene moje trdo prigrane novce, posebno še, ko bo zvedel, da sem se moral spajdašiti z njegovim bratom Johanom.«

In kar brž je Zid e hčerjo odnesel pete, ne da bi kdo opazil, in odšel v hišo zdravnika Natana.

Sport

Ljubljana: Hajduk

KAKO BO JUTRI?

Jutri se bo odigralo drugo kolo državnega prvenstva, ki za naš nogomet ni samo važno, ampak tudi zanimivo. Na svojem igrišču bo ljubljanska enajstovrstica sprejela splitske nogometaše v tej le najmočnejši postavi: Čulić, Milutin, Matošić 1., Marušić, Rafanelli, Bakotić, Muljačić, Lemešić, Kragić, Matošić 2., Alujević. Ta postava, v kateri je 7 reprezentativnih igralcev, je dokončno odločena; priboriti si hoče zopet državno prvenstvo.

Ljubljana, ki je v zadnjih tekmah neprestano in dokaj tvegano tekala svojo končno postavbo, bo v tej tekmi nastopila z moštvo: Pogačnik, Bertonec, Žitnik, Vodišek, Pupo, Bonceli, Janežič, Pepek, Rataj, Vovk, Erber. Zaupamo v to postavbo; pričakujemo pa seveda tudi, da se bodo naši fantje vrgli v to borbo z vso resnostjo in borbenostjo in si tako priborili potrebni dve točki ter si zopet zagotovili ekoran zgubljene simpatije športnega občinstva. Borba bo ogorčena in pozlamo vso športno javnost, da podpre naše fante ter jih do zadnjega trenutka podžiga z glasnim »Ljub-lja-nac, Ljub-lja-nac. — Predtekmata ob pol štirih.

Na Ljubelju že grmijo motorji

Poleg najboljših jugoslovanskih motociklistov bodo startali na Ljubelju odlični inozemski vozači v rekordnem številu.

Motoklub Ilirija je že izdal svoj jubilejni katalog za VIII. mednarodno hitrostno gorsko dirko na Ljubelju, ki bo v ponedeljek, 15. t. m. na Ljubelju, pod pokroviteljstvom N. kr. Vis. kneznamestnika Pavla. Število vozačev bo letos rekordno — 54 po številu, a med njimi so imena najbolj znanih tekmovalcev. Letošnje dirke se skupno udeležijo tudi mnogi ljubljanski rekorderji iz prejšnjih let: Denzel, Hubmann, Medwenitsch, Urošič itd., kakor tudi domači prvaki: Lukmann, Cerić, Zemljak, poleg novih udeležencev, ki jih je izredno mnogo. Zaradi velikega števila prijaviteljev bo letos gotovo najbolj zanimiva kategorija prikolice, kjer bo imel seveda glavno besedo evropski mojster Karl Abarth s svojo »pregibljivo« prikolico, in z motorjem JAP 1000 ccm z 72 HP! Slednji bo brez dvoma skušal porušiti lanske Medwenitschov rekord za prikolice (5:29), toda prijavil se je tudi ta, ki hoče za vsako ceno obdržati rekord. Med njima bo torej ljuta borba, v katero pa bo resno poseglo vmes še nekaj zelo ostrih vozačev prikolice, med njimi nova dunajska zvezda Leopold Schimpf na BMW. Za gledalca je bila vedno vožnja s prikolico pri veliki brzini naravnost razburjiva.

Jutri zjutraj bo na Ljubelju sprejem udeležencev ciljne vožnje. Veliko udeležbo je napovedal I. hrvaški motoklub iz Zagreba, dalje pridejo člani NSKK iz Nemčije, kakor tudi Motoklub Trstino iz Trsta. Ob 12 bodo Ilirijani odkrili spominski drog pokojnemu predsedniku Rudolfu Zalokarju.

Popoldan bo oficijelni trening vseh tekmovalcev.

Zaradi odpovedi mariborskih »pridritev« je ljubljanski »Putnik« dal na razpolago več udobnih avtobusov, ki bodo vozili v ponedeljek na Ljubelju k dirki. Vendar se je treba za to vožnjo takoj prijaviti, ker bodo danes popoldan ob 4 prijave brezpogojno zaključene.

Na praznik torej na Ljubelju k mednarodnim motociklističnim dirkam Motokluba Ilirije.

Sarajevska Slavijska v Celju

Ponedeljek, 15. avgusta, ob 16.30 na Glaziji.

Redka prilika se bo nudila celjskim in okoliškim športnikom na praznik v ponedeljek, ko bo po dolgih letih prisostvovala nogometni tekmi večje kakovosti. Razen Ljubljane ni gostovalo še nikoli v Celju kompletno liga moštvo katerega drugega večjega jugoslovanskega kluba. Zatorej ni čudno, da vlada za izredno gostovanje Zagorčevega moštva, ki pride k nam iz Zagreba po prvenstveni tekmi z državnim prvakom, veliko zanimanje. Moštvo nastopi v kompletni ligi postavi.

Tudi Celjani bodo nastopili v svoji najboljši postavi z vsemi najmočnejšimi pridobitvami. Predtekmata bosta igrali dve domači juniorski moštvi. Glavna tekma bo ob vsakem vremenu. Okoličane opozarjamo, da so zelo udobne zveze z vlaki in avtobusi v Celje. Ne zamudite ugodne prilike!

Mars: Jugoslavija (Celje)

V nedeljo ob 10 dopoldne se na igrišču »Ilirijec« za Kolinsko tovarno srečata omenjena kluba v prijateljski tekmi. Jugoslavija, ki si je priborila v pretekli sezoni prvenstvo II. razreda, in se po hudi konkurenci kvalificirala v I. razred, razpolaga z dobrim moštvo, katerega vrhlini sta brzina in start.

Marsovci bodo nastopili v postavi, katere se bo borila v prvenstvu. Tekma obeta biti prav zanimiva in ker je vstopnina prav minimalna, še posebej opozarjamo športno občinstvo na to pridritev.

Mariborski sport

Kolesarska dirka Maratona.

SSK Maraton priredi v ponedeljek, 15. t. m., kolesarsko dirko. Start je zjutraj ob 8. pri carinarnici na Aleksandrovi cesti. Proga poteka 51 km po Slovenskih gorah. Dirkaši dosepejo na cilj okrog pol 10. dopoldne. Cilj je na mestu starta pri carinarnici. Za dirko vlada veliko zanimanje ter je razpisanih 6 lepih nagrad. Poleg tega je razpisala tvrdka I. Kadmas, Maribor-Melje, še naslednja darila: za seniorskega prvega vozača na »Diamant« kolesu lovorjev venec, za drugega in tretjega pa kolajno. Prvi junior na »Diamant« kolesu dobi tudi lovorjev venec, drugi pa kolajno.

Nogomet.

Agilnemu SK Železničarju se je za nedeljo, 14. avgusta, posrečilo za enkratno gostovanje pridobiti odlično moštvo SK Slavije iz Osjeka. Osječani so igrali lanske leto v liga prvenstvu zelo vidno vlogo ter dosegli odlične uspehe proti najboljšim klubom države. Gojijo moderen in kultiviran nogomet ter bo tekma med mariborskim prvakom in prvakom Osjeka sigurno prinesla dober sport. Tekma se prične ob 16.30 na stadionu ob Tržaški cesti ter bo z ozirom na skorajšnji pričetek prvenstvene sezone sigurno privabila številno občinstvo.

SK Grafika. — Drevo bo ob 19. važen članski sestanek vseh igralcev zaradi dvodnevni gostovanja. Udeležba je za vse igralce obvezna. — Sestanek bo v klubovih prostorih. — Načelnik.

Zadnji rezultati iz Londona

Ženske: 200 m prsno, finale:

1. Sörensen (Danska) 3:05.4.
2. Storey (Anglija) 3:06.
3. Waalberg (Nizozemska) 3:06.2.

Moški skoki:

1. Weiss (Nemčija) 148.22 točk.
2. Haster (Nemčija) 137.90 točk.
3. Hodges (Anglija) 132.52 točk.

Naš Zihari je šesti s 119.50 točkami.

4x200 m prosto: 1. Nemčija 9:17.6; 2. Francija 9:22.6, 3. Nizozemska 9:24.6.

400 m prosto: 1. predtek: 1. Borg (Švedska) 5:02; 2. predtek: 1. Talli (Francija) 4:59.4.

400 m prosto, ženske: 1. predtek: 1. Arend (Danska) 5:42.2; 2. predtek: 1. Hoeger (Danska) 5:21.8.

100 m hrbtno: 1. predtek: 1. Schlauch (Nemčija) 1:09.4; 2. predtek: 1. Nüske (Nemčija) 1:12.

Waterpolo:

Belgija:Francija 3:2 (2:1).
Nemčija:Italija 4:0 (2:0).
Madžarska:Francija 5:0 (2:0).
Nizozemska:Anglija 4:3 (3:3).

London, 12. avg. AA. Stefani. Na tekmah za prvenstvo Evrope v waterpolu je italijansko moštvo porazilo angleško 5:3.

Milan, 12. avg. AA. Stefani. Od 2. do 4. septembra bodo tu veslaške tekme za evropsko prvenstvo. Udeležile se jih bodo reprezentance 12 držav.

Razpis

medklubskega kolesarskega dirke, ki jih priredi SK Železničar dne 28. avgusta 1938 na svojem stadionu ob Tržaški cesti z začetkom ob 14. Proga za dirkanje meri 450 m in je na novo pripravljena za dirko.

Sporod: 1. Dirka juniorjev (30 krogov). Darila: I. nagrada, II. in III. kolajne. 2. Glavna dirka (30 krogov). Darila: I. in II. nagrada, III. in IV. kolajne. 3. Dirka elitov (25 krogov). Vsa tri 5 krogov cilj, zadnji cilj se šteje dvojni. Darila: I. II. in III. nagrade, IV. kolajna. 4. Handicap dirka (10 krogov). Darila: I. darilo, II. in III. kolajne. 5. Tolažina dirka (15 krogov). Darila: I. nagrada, II. in III. kolajne.

Splošna pravila: 1. Voz se po pravilniku KKEJ in na lastno odgovornost. 2. Pravico starta imajo vsi pravilno verificirani člani klubov KKEJ. 3. Kolesar mora biti pripravljen za dirkalnišče, t. j. brez zavore in krilatih matice. 4. Eventuelni protesti se morajo vložiti z vlogo 30 din najkasneje 10 minut po vsaki dirki. Vloga se v primeru ugodne rešitve protesta vrne. Prijavnina za vsakega dirkača znaša 10 din. 5. Prijave se posiljajo na naslov: »SK Železničar, Maribor, stadion Tržaška cesta, ali naznanje eno ur pred startom. 6. Prireditelj si pridržuje pravico spremembe razpisa.

Kolesarska dirka v Slovenjem Gradcu

Prejeli smo naslednji popravek, ki ga objavljamo dobesedno:

Ni res, da bi Maribor. kolesar. podzveza ne poverila Koroški kolesarski župi, da stopi v stik z Ljublj. kolesar. podzvezo, ampak je res, da je to Maribor. kolesar. podzveza storila.

Ni res, da bi radi dirke z ciljem v Slovenjgradu imel v svoji gostilni korist, ampak je res, da koristi nemoremo imeti ker niti jaz, niti eden mojih in daljnih ali bližnjih sorodnikov nima v Slovenjgradu gostilne.

Ni res, da gosp. Cajnko Vinko kot visok funkcionar Maribor. kolesar. podzveze (podpredsednik) in kot zvezni sodnik nebi dobro poznal pravila in vedel kaj sme in česar nesme, ampak je res da se je v vsem svojem postopanju držal saveznih pravil in odborovih zaključkov.

Z odličnim spoštovanjem

Cajnko Vinko,

preds. Koroške kolesarske župe v Slovenjgradu.

Plavalni tečaj za učitelje

Plavalna šola v Ljubljani razpisuje plavalni tečaj za učitelje osnovnih šol v času od 1. do 10. septembra v kopališču SK Ilirije v Ljubljani.

Tečaj je namenjen učiteljem, ki so večji v plavanju, da se izobrazijo za učitelje plavanja in v reševanju utopljenecv. Tečaj je omejen na 30 oseb ter se sprejme z vsake šole le po en udeleženec. Prijavnina je 30 din, ki je za tečaj vstopnina in pripravo, in vendar leščina in vstopnina v kopališču. Onim, ki to želijo, preskrbi šola ceneno hrano in stanovanje v Ljubljani.

Prijave je treba poslati najkasneje do 25. t. m. na naslov: I. jugosl. splošna plavalna šola v Ljubljani, Tyrševa cesta 1, Gorec.

Tečaj v reševanju utopljenecv za športnike

Plavalna šola razpisuje tečaj za športnike, ki se želijo izobraziti v reševanju utopljenecv, ki je v vseh potrebnih vajah za reševanje utopljenecv. Tečaj bo od 18. do 25. avgusta v kopališču SK Ilirije dnevno ob 18 ter je vsakokratna vstopnina v kopališču za tečajnike 3 din; drugih pristojbin ni. Tečaj vodita gg. dr. B. Skaberne in trener Grosak.

Prijave je oddati v kopališču SK Ilirije na naslov I. jugosl. splošne plavalne šole.

Zaključne mladinske tekme tečajnikov šole

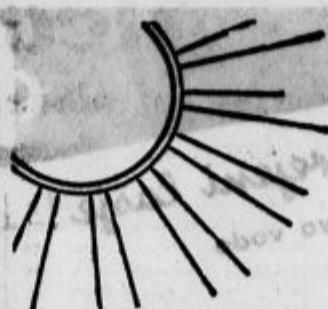
Plavalna šola priredi v soboto 27. t. m. ob 17. dopoldne zaključne plavalne tekme vseh udeležencev letošnjih plavalnih tečajev v šolskih podtalnicah od funija do avgusta. Vsi oni, ki se žele udeležiti teh tekem mladine, naj se prijavijo v kopališču do 20. t. m., da se razdelijo v skupine v katerih bodo nastopili in se pripravijo za kratek trening. Tekme bodo kratke in lahke ter ustrezajoče razvoju posameznika. Udeleženci prejmejo akromne nagrade. Tekme so javne in bodo dostopne občinstvu proti vstopnini 2 din za osebo.

Olimpijske vesti

Finci bodo gradili nov plavalni stadion, kjer bodo borbe za olimpijsko čast. Arhitekt Niemeläinen, ki je obenem tudi plavalec, je dobil nalog, da izdela tozadeven načrt. Kakor pripovedujejo, namerava omenjeni arhitekt zgraditi plavalni olimpijski stadion, ki bo imel amfiteatralno obliko.

Olimpijsko vas bo najbrž zgradilo vojaštvo, ki bo po olimpijadi prevzelo vsa ta poslopja za svojo uporabo. Stvar sicer še ni sklenjena, je pa skoraj gotova, ker bi po splošnem naznanju samo vojaška oblast mogla v tako kratki dobi rešiti vprašanje stanovanj za čas iger.

Orožnava koča pod Orno Prati stoji na točki, od koder je krasen pogled na vse Triglavske pogorje. Dostop do Orožnove koče je iz Bohinjske Bistrice ter traja dve in pol uri. Pot vodi skozi senčnate gozdove ter je nekoliko bolj strma v zadnjem delu tik pred kočo. Postojanka ima na razpolago sobe in skupna ležišča. Pičlo uro hoda od koče traja vapon na vrh Orne Prati, kjer zagledaš morje. Vrh Orne Prati je mehko postlana travnata ravan s postro planinskih flor. Sestop je primeren mimo Malnarjeve koče zopet nazaj v Bohinjsko Bistrico ali pa iz Malnarjeve koče po grebenih na Ratitovec do Krekove koče ter sestop v Železnike ali Česnljico od koder vodi avtobus do žel. postaje škofja Loka. V nedeljo 14. t. m. bo av. maša na prostoru pred Orožnovo kočo na Orni Prati. Planinci, posetite to lepo točko v Bohinju!

Mladost ne more pogrešati moje pomoči!

Prav za zdravje Vašega otroka je sonce nujno potrebno. Toda za nežno otroško kožo je lahko škodljivo. Zato namažite poprej celo telo s kremo Nivea ali z oljem Nivea. Na ta način se okrepi mlado kožno stanice, koža porjavi hitro in enakomerno, a nevarnost sončnih opeklin se zmanjša. Če namažete otroka, ga s tem varujete tudi prehlajenja.

Iz Julijske krajine

Tri opere na goriškem gradu. V okviru priditev, ki se vrše ta teden v Gorici v proslavo kmagovitih bojev v avgustu l. 1916, ki so končno privedli do zavzetja Gorice, se bodo proizvajale na starodavnem goriškem gradu, in sicer na prostem na dvorišču, tri najbolj znane italijanske opere: Verdijev »Rigoletto« 11. avgusta, Puccinijev »Butterfly« 13. avgusta in Verdijeva »Traviata« 14. avgusta. Za to priliko so bili angažirani najboljši ital. umetniki. Ker je vstopnina zelo nizka, ljudska, se pričakuje zelo velika udeležba občinstva tudi z dežele. Nastopi 150 izvajalcev, in sicer pevcev. Pel bo tudi znani tenor milanske »Scale« M. Filipeschi.

Mladi duhovniki umirajo. V Jul. krajini je začela smrt kruto godariti med mladimi duhovniki. Kar našo bridkost še večja, je pa dejstvo, da pobira bela šena najinteligentnejše, take, ki so največ obetali. Lani je umrl novomašnik Franca Valič, pred par tedni smo pokopali Franca Sveta, prejšnji teden je pa Vsemogočni poklical k sebi Prima Vechija iz Villesse, ki je študiral v Rimu. Slednji je bil sicer Furlan, toda bil je pošten in je čutil z nami, zato je bil med slovenskimi tovarši zelo priljubljen in cenjen. Ave anima pia!

Nov monsignor. Z dekretom sv. cerkve je bil za papeškega komornika, ki nosi naslov monsignor, imenovan g. Lojze Filipič, dekan v Grgarju. Novemu monsignorju, ki je eden najbolj delavnih duhovnikov v deželi, priščno čestitamo!

Trnovo pri Gorici. Kot smo poročali, je moral naš večletni župan Baggiani odstopiti, ker ni poročil. Sedaj je prefekt imenoval za obč. komisarja dr. M. Francotija, inženirja v Gorici.

Medana. (Grozna nesreča.) 55 letna Marija Alt, rojena Kozina, je prišla dne 29. julija zjutraj od sv. maše in sv. obhajila domov v domačo hišo. Sedla je k ognju. Zaradi bolehnosti ji je prišlo slabo in je padla v ogenj. Ker tisti trenutek ni bilo nikogar v hiši, se je revica tako hudo opekla, da je za posledicami opeklin drugi dan umrla v bolnišnici v Krmnu.

Borjana. (Strela ga je ubila.) Pred nekaj dnevi je strela ubila na Stolu 13 letnega Alojzija Bona p. d. Čukovega. Tisti dan ni bilo posebne nevihte, samo parkrat je zabobnelo in se pobilskalo. Pravijo, da je strela ubogega fanta le omamila in da ni bil umrl, če bi ne bil sam in bi imel kako pomoč.

Nova sv. maša. Dne 28. avgusta bo pel svojo prvo av. mašo v Slovincu v Brdih kapucinski redovnik g. Izidor Kodermac, brat volčanskega župnika g. Lojzeta Kodermaca.

Sv. Višarje. Obisk čudodelne Matere božje na Sv. Višarjih je letos izredno živahen. Zadnje soboto in nedeljo je romalo tja gori k višarskemu svetišču okrog 330 Goričanov, ki so se pripeljali do Zabinic z vlakom. V nedeljo zvečer je prispelo na vrh 219 kraških romarjev iz Komna in okolice. Dolgo, toda zanimivo pot s kršnega Krasa do gorskih velikanov, ki straziho višarsko Mater, so prevozili v petih težkih tovornih avtomobilih, ki so opremljeni nalašč za taka potovanja. O tem zanimivem obisku bomo še poročali. Tudi druge dneve dospejo iz ene ali druge duhovnije večje skupine vernikov na goro k svoji Materi. Iz Jugoslavije je obisk tudi prav številan. Ravno tako tudi Korošci nobeno leto ne pozabijo na svojo zaščitnico in jo prihajajo počastit v gostih trumah.

Zahvala

Za vsa sočustvanja ob bridki izgubi moje predrage sestre, gospodične

Marije

se tem potam najpristržneje zahvaljujem. — Bog povrni preč. duhovščini, posebno gg. salezijancem Ciganu in Lambizariju, za tolažilne obiske in udeležbo pri pogrebu. Dekliški Marijini družbi križanski za spremstvo z zastavo in za krasno cvetje. Rodbini Skaberne in gospej major Draškoviči za vsu pomoč in naklonenost v boleznih. Vam, drage sosedice in sosedje, za vso naklonenost in krasno cvetje. Mojim dobrim sodelavkam za udeležbo in sočutje. Gospodičnam in otročičem za trud, ko so nosile cvetje. Sploh vsem, ki ste jo spremlili na zadnji poti. Bog vam vse povrni! Molite zanjo!

Ljubljana, dne 11. avgusta 1938.

Globoka žalujoča sestra
Franciška Završek.

Št. Vid ori Stični

Živnorojsko selekcijsko društvo Radohova vas priredi v četrtek, 18. avgusta ob 10. premovalje živine na gradu Selo pri St. Vidu. Število govedi montafonske pasme, ki jih bodo člani privedli k premovalju znaša 51. Nekatere živali so prav lepe. Najboljša mlekarica, ki je last g. Severja Maksa, lastnika graščine Selo, je dala lanske leto 4386 l. mleka. Zanimivo je priti pogledat take živali. Tudi sicer so videti na tem grajskem posestvu: vzorno urejena gospodarska poslopja, lepi nasadi sadnega drevja in vrtnih rastlin, tekačišče za teleta itd.

Dekliški dan na Betnavi bo neglede na to, da je narodni labor v Mariboru odpovedan!

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sobota, 13. avg. 12. Pisan sporod Vam-gotovo, je vseč, saj plošče izbrane res lepa so reč — 12.45 Poročila — 13. Napovedi — 13.30 sporod Vam-gotovo je vseč, saj plošče izbrane res lepa so reč — 14. Napovedi — 18. Za delopust (Igra Rad. orkester) — 18.40 O socialnem skrbstvu (ggd. Zlata Pirnatova) — 19. Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Zivnorojska v Jugoslaviji (B. Cviljanović) — 19.50 Pregled sporod — 20. O znanjstvi politiki (g. urednik dr. Alojzij Kuhar) — 20.20 Slovenski humor ob rojstvu Jugoslavije. Paberk iz »Kurenta« 1918-1919. Izbral in za radio priredil Niko Kuret. Izvajajo člani rad. igr. druž., sodelujejo Fantje na vasi — 22. Napovedi, poročila — 22.15 Koncert Rad. orkestra.

Nedelja, 14. avgusta: 8. Koncert na flauti s klavirjem, izvajajo g. Filip Bernard, pri klavirju g. prof. M. Lipovšek, vmes plošče — 9. Napovedi, poročila — 9.15 Prensos cerkvene glasbe iz franč. cerkve — 9.45 Versko predavanje (dr. V. Fajdiga) — 10. Jugoslovanski odmevi (plošče) — 10.30 Prensos promen. koncerta iz Rog. Slatine — 12. Tamburški septet — 13. Napovedi — 13.30 Opoldanski koncert Rad. orkestra — 17. Kmet. ura: Gospodarska navodila in tržna poročila — 17.30 Pevski koncert g. Romanca Petroviča, pri klavirju g. prof. M. Lipovšek, vmes harmonika solo, g. Rudolf Pilih — 19. Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Polozaj sodobnega pisatelja (D. Blagojević, knjž.) — 19.50 Koncert lahke glasbe (Rad. ork.) — 20.30 Prensos promen. koncerta iz Rog. Slatine — 22. Napovedi, poročila — 22.15 Radijski orkester.

Drugi programi

Sobota, 13. avg.: Belgrad: 20. Nar. pesmi, 21. Zab. konc., 22.45 Ples, gl. — Zagreb: 20. Bariton, 20.30 Lalka gl., 21. Pihal, 22.30. Ork. konc. — Praga: 19.20 Vojnska godba — 20.20 Opereta »Ekspresni vlak iz Niece«, 22.30 Ples, gl. — Varazina: 20. Izseljenska oddaja, 21. Zbor, 22. Ura presenečenj — Sofija: 20. Vok. konc., 21.45 Lalka in ples, gl. — Budimpešta: 20. Igra, 20.45 Cig. ork., 22.10 Jazz, 23.15 Voj. godba — Dunaj: 19. Koroške pesmi, 20.10 Pester progr., 22.30 Zab. gl., 24. Nočna gl. — Berlin-Lipsko: 20.10 Leharjev večer — Köln-Monakov: 16. Wagnerjeva opera »Valkira« — Frankfurt: 20.15 Verdijeva opera »Falstaff« — Stuttgart: 20.10 Operetni večer — Strasbourg: 20.30 Simf. konc.

Izbira ni težka,

kadar treba določiti časopis, v katerem naj oglašuje trgovec ali obrtnik. Vsakdo bo pri tem upošteval list, potom katerega bo prišel najsigurnejše v stik z najširšimi kupnomočnimi sloji prebivalstva. In to je naš dnevnik »SLOVENEČ«, ki ga bere — posebno ob nedeljah — z malo izjemo vsaka slovenska hiša. — En poskus Vas bo o uspehu prepričal!

Mesto tajnika

razpisuje Zveza trgovskih združenj za dravsko banovino v Ljubljani, Gregorčičeva ulica št. 27. Prosilec mora biti naš državljan, Slovenec, z odgovarjajočo visokošolsko, juridično ali trgovsko izobrazbo. Znati mora tudi perfectly slovensko stenografijo, potrebno pa je tudi poleg smisla za organizacijo in zanimanjem za gospodarska vprašanja sploh, tudi primerna govorna spretnost. — Poudbe na gornji naslov. Vsaka protekcija brezuspešna in že v naprej odklonjena

Potna glava! Neurejeni lasje! — Zakaj?

Dralle

Masaža z Brezovo vodo hitro pomaga.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda 1 din; senitovanjaki oglasi 1 din. Debele tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolišna, 3 mm visoka petstina vrstica po 3 din. Za pisarne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodobne

Hlapce h konjem
Izvežbane za vožnjo hlobov iz gozda — sprejme Parna zaga Rog d. z. o. z., Podstenica, pošta Toplice pri Novem mestu. (b)

Prodajalke

Izurnjeno v železnici, porcelanu in barvah, sprejem. Ponudbe v upravo »Slov.« pod št. 12586. (b)

Dijaki

Za 14letno dijakinjo
trgovske akademije iščem oskrbo pri boljši rodbini, kjer bo imela dobro nadzorstvo in tudi nemško konverzациjo. — Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Akademija« št. 12614.

Denar

BANČNO-KOM. ZAVOD
Maribor, Aleksandrova 40
kupi takoj in plača najboljše

HRANILNE KNJIZICE
bank in hranilnic

VREDNOSTNE PAPIRJE
3% obveznice, bone in srečke, delnice itd.

VALUTE VSEH DRŽAV
PRODAJA SREČEK
državne razr. loterije

Pohištvo

Mi smo cenejši!
Izkoristite priliko! Zaradi pomanjkanja prostora nudim ves mesec avgust 10 do 15% izrednega popusta. Petletna garancija. Delavnica za prvotno pohištvo! Malenšek, Celovška cesta 258.

Službeiščejo

Dekle

z znanjem nekaj kuhe in šivanja, išče mesto služkinje. Gre tudi k otrokom. Ponudbe v upravo »Slov.« v Mariboru pod »Pridna« št. 1261. (a)

Službo vzgojiteljice

ali v pomoč in postrežbo k starejši dami (gospodu) išče simpatična gospodinja s perfektnim znanjem slovenskega in nemškega jezika, z dolgoletno prakso. — Ponudbe poslati: Ljubljana, poštne predal 69. (a)

Stanovanja

ODDAJO:

Stanovanje
sobe in kuhinje, oddam s 1. septembrom v Gunglah 24. (b)

Trisobno stanovanje

z vsemi pritliklinami in vrtno, oddam s 1. oktobrom. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 12645. (b)

Kam pa kam?

Kam pa kam?

Tri dni in tri noči zeganje na Psati! Zato prijatili dajmo Janežiča obiskati dne 14., 15. in 16.

Posredstva

Parcela

skupno ali razparcelirana, v izmeri ca. 8000 m², napredaj. Lega ob novi državni in banovinski cesti. Pogoji ugodni. Električna, vodovod poleg. Polizve se: Vižmarje 100.

Kunaver Ludvik

gradbeno-strokovno, naborni posredovalec — Cesta 29. oktobra št. 6, telefon 37-33, ima napredaj večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vrt. Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za nasvete brezplačno na razpolago. (p)

Podkleteno hišo

s tremi sobami, kuhinjo, shrambo, velikim vrtom, njivo, drvarnico, pripravo za upokojenca, ugodno prodam. Kolar Ivan, Vojnik. (p)

Vnajem

ODDAJO:

Lepe lokale

trgovske in obrtne, skladišča, kleti, stanovanja, sredi mesta - oddam v najem. Naslov v upravi »Slov.« v Mariboru pod št. 1258. (n)

Razno

Trgovina čevljev

dobro vpeljana, v Ljubljani, sprejme v komisijsko prodajo čevlje vseh vrst, nadalje moške in ženske nogavice ter razne torbice, aktovke in kovčke kakor tudi drugo usnjeno blago. — Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Komisija« št. 12575. (r)

Sirite »Slovenca«!

Prodamo

Rozine

vseh števil, poceni na zalogi. Veletrgovina južnega sadja — Ljubljana, Tyrseva 48. (1)

Prvovrstno kislno zelje

v sodih po 25, 50 in 100 kg razpošilja I. Oražem, Ljubljana, Moste, telefon 48-22. (1)

KOLESA

najnoviji letošnji modeli

v največji izbiri napredaj

po neverjetno nizkih cenah

Nova trgovina

Ljubljana - Tyrseva cesta 36 (nasproti Gospodarske zveze)

Rakete

topiče, bengalsko ogenj itd. - dobite v železnici Fr. Stupica, Ljubljana, Gosposvetska 1. (1)

Vino

odlične vrste, belo in rdeče - prodam do 100 hl po dnevni ceni. - M. Bartulič, Videm-Krško, Srebnic. (1)

Mizarji!

V železnici Fr. Stupica v Ljubljani na Gosposvetski cesti št. 1, poleg »Figovca«, dobite po nizkih cenah vse vrste okovja za stavbe in pohištvo in razno orodje. Poskusite! (1)

Svetovno znane nemške znamke

BRENABOR dvokolesa

petkrat kromirana in odporno emajlirana, s nezlomljivim okvirjem dobite po ugodnih obročnih odplačilih pri trvdki KLEINDIENST & POSCH Maribor, Aleksandrova 44.

OBČUTEK SVEŽOSTI OB PREBUJENJU

Ali je ugoden občutek, kadar se prebudimo jutraj s čudovito opočitimi in medlimi udi! Ze nekoliko kapljic kolinske vode »Soir de Paris« Vas osveži, pokrepi in ponovno oživi. Ta čudovita tekočina je dvojno parfimirana z vonjem znamenitega parfema »Soir de Paris« od Bourjois-a, ki ga Vi tako ljubite.

Eau de Cologne
BOURJOIS
★ Soir de Paris ★

Naročnina za „Poned. Slovenca“

naj se plačuje izključno samo po »Slovenčevih« položnicah št. 10.650! Pogledjte dobro na to številko!

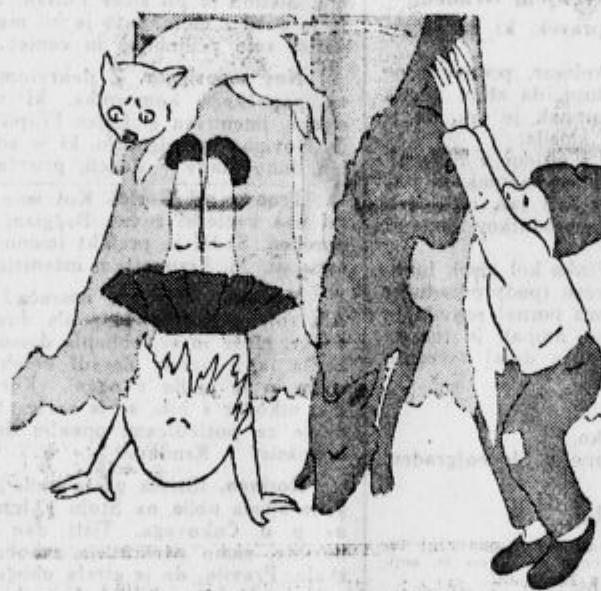
Konči Ahačič: Trije tički

Začeli so padati,

Vedno hitreje in hitreje so drveli k zemlji. Nič ni pomagalo brcanje, prekopicavanje, jokanje in prošnje. Sami so bili, čisto sami. Zato jih nihče ni slišal in jim nihče ni mogel pomagati. — Zdaj vidijo že domačo vas in ono drevo, pod katerim so zaspali — in še letijo z glavo navzdol. Zdaj, zdaj bodo prileteli na tla in se ubili.

Že so tik nad gozdom,

že brze ob deblu navzdol. Ko... zaslišijo tenak glasek: »Taci, Luksi, Maci se naj prebude! Saj dovolj sanjali so že vsi trije! Mama jih s kosilom čaka, juho v krožnike nataka. Taci, Luksi, Maci! Ena, dva in tri! Taci, Luksi, Maci! Vsak se naj zbudi!« Tako govori možiček Sanjček mahajoč z rokami po zraku. Nato pa skrivnostno izgine, kakor je tajinstveno prišel.

Med kitajskimi teroristi

»Da. No dobro. Kwan je neke vrste učeneec Clema Sohna. Ta je nekoliko predrugačil sistem z membranami in se ga oprjel. Tega se poslužujejo Američani, da se obdržijo nekaj hipov v zraku, in ta je dosegel v višini lepe uspehe. Pogosto kaže svojo umetnost na Daljnem Vzhodu, pa tudi v Evropi mora neprenehoma nastopati.«

»Mlad je še, a videti je zelo delaven in razumen.«

»Leclercove oči so se kovinsko zasvetile. »Zelo razumen,« je zamrmral, »zelo vratolomen in zelo delaven. To je naravno.«

»Da je vratolomen?«

»Eh... bolje bi bilo, da je razumen, ker... Leclercove trepalnice so mežikale in bil sem že na tem, da pokažem svoje veselje. Moj bivši sošolec se je zabaval z nekoliko preveč skrivnostnimi osebami.«

»Komisar pa se je pokazal zelo zabavljivega. Vi ste gotov ranjeni od paradoksov, gospod Leclerc!«

»Podnačelnik policije se je pripravljaj, da bi mu odgovoril, kar se približa mož v uniformi in mu izroči neko pismo.«

»Obljubljate?«

»Leclerc je prebiral naročilo in za nekaj sekund se mu je čelo nagubilo. Toda, ko je zopet dvignil glavo, so se mu ustnice zaokrožile v brezskrben smeh.«

»Ranjeno sem,« je dejal, »toda sedaj grem v svojo pisarno.«

Dvignil se je in nama dal roko.

»Povej torej, Martin, ali boš gledati našega kitajskega likara, kako se bo kretal?«

Obotavljal sem se. Nisem prišel v Šanghaj, da bi občudoval zračne akrobacije, poleg tega sem pa mislil, da bom mogel uporabiti po-

poldan za važnejše opravilo. Toda moj prijatelj je vztrajal:

»Si slišal, a? Prišel bom po tebe z vozom in skupaj se bova odpeljala na letališče. Kje si se nastanil? Natančno povej!«

»Hotel Evropa, na Bundu.«

»Poznam ga. Ob dveh bodi pripravljen. In kakor da bi bil uganil mojo misel, je dostavil:

»Med tem časom bom premišljal o tvoji zadevi in ti predložil načrt tvojega delovanja. Lahko noč!«

Gibčno in mogočno se je oddaljaj med mizami.

»Krasen dečko, ta Leclerc!« je dejal komisar in si prižgal cigareto. »Oh! pozabil sem bil... Vam ničesar ne manjka, gospod Martin, ko ste se iznebili prtljage?«

»Zastoj sem se trudil, da bi se česa spomnil. Rastreseni ste,« je povzel oficir. »Neki deček je našel na polici vaš fotografski aparat.«

»Skočil sem pokonci:«

»Seveda, res je to! Gotovo se mi ne bo nikoli posrečilo zapustiti hotel ali ladjo, ne da bi bil kaj tamkaj pozabil. Toda vsi fantje niso tako pošteni kakor vaši, gospod komisar. Po aparat bom prišel jutri.«

»Zakaj ne greste ponj že nocoj?« je predlagal oficir.

»Je prepozno,« sem ugovarjal. »Pravkar je odbilo enajst.«

»Eh! Če se sedaj vrnete, vem za gotovo, da ne boste spali. Sicer pa Felix-Roussel ni tako daleč zaseden od vašega hotela...«

»Dobro, noč je tako lepa, da pojdem!« Blizu vrat, ki so vodila v »Francoski okraj«, so stali avtotaksiji in rickshawsi.

»Sediva v rickshawse,« je predlagal komi-

* dvokolnica, ki jo pelje človek, je na Kitajskem še zelo v navadi.

sar. »S temi se sijajno vozi, kadar je mesto mirno in vas nič ne priganja.«

Oficir je imel prav. Dva lahka vozička sta naju eden za drugim odpeljala preko uspavnih ulic. S kavčukom prevlečena kolesa niso delala ropota, le enakomerno stopicanje bosih nog se je slišalo. Moža, ki sta vlekla, sta si nateknila svoji stari čepici na enega izmed vozičkov in spešila korake, da jima je pot kar cunjil po raztrganem jopiču.

Ozračje ni bilo ne toplo, ne mrzlo. Uporaba dvokolnic mi je izzvala precej pomislekov. Ali ni to ponižanje človeškega bitja, ki se ga poslužujejo kakor vprežne živali? Toda celo oni, ki se bore proti te vrste vozilu, smatrajo popolnoma za naravno, ko vidijo kulije, ki se zvijajo od jutra do večera pod balami bombaža ali pod vrečami premoga. Torej? Domačin, ki vleče svoje lahko vozilo, ne potrebuje toliko napora kakor kak razkladač, poleg tega se pa še lahko odpočije med posameznimi vožnjami. Premišljevanje o teh vozilih bi ne moglo pripeljati do bistva človeškega dostojanstva. Toda, ali sedaj nič ne zadržuje vrtnarja, ki vleče svoj voziček in misli, da je enak muli, vpreženi v dvokolnico?

»Kakšen je vaš prvi vtis v Šanghaju?« me je vprašal komisar.

»Vtis velikomestnega vrvenja!«

Pravkar sva zapustila ulico, ob kateri so stale tihe in veličastne palače. Cestne svetilke so razsvetljevale požlačenke črke, ki so naznačile razne firme in tvrdke.

Najini vozili sta se obrnili proti Bundu in in tam zavili na levo v smeri proti Jangstepou. Zadostno sem bil proučil načrt Šanghaja, da sem mogel poznati imena i lego glavnih predelov. Zelo rad se seznanim z mestom prej na papirju, kakor pa si ga začnem ogledovati. S tem se izognem občutku tujine, vsaj ob prvem stiku.

Ob tej uri so bili nasipi popolnoma puščobni. Parniki so mirno spali vstrice nasipov,

le kak lunin žarek je zdrnil v modro vodovje in osvetljeval potuhnjene in mogočne vrtnice reke. Rickshawsa sta krenila na Garden Bridge. Tek Soochow Greeka se je razširil, da bi dosegel Wangpov.

»Blizamo se,« je dejal komisar.

Tablica me je opozorila, da je ta dolga ulica Broadway East. Nekaj minut pozneje smo jo zapustili in krenili na desno na Juenfong Road, ki nas je privedel do China Merchants Central Warff.

Pred nami je ležal na vodi Felix-Roussel, katerega nizki in četverkotni dimniki so se križali na jasnem nebu.

»Ta predel tovarn je neprimeren in škodljiv,« je mrmljal tovariš, ko sva stopala po lestvi. »Škoda, da se nikoli ne moremo usidрати poleg Bunda. In ta duh? Ga čutiš?«

Oficir mi je pokazal ustje neke rečice, ki je bila vsa polna malih ladij za prevažanje tovorov. Mirovale so. Od tam je prihajal ta smrad.

»Reči, da ti ljudje trgujejo s človeškimi odpadki... Najboljše gnojilo za kitajska polja... Saj se nama bo želodec obrnil!«

Šla sva ob parnikovem mostičku, kar bhaš komisar v smeh.

»Vsakokrat, ko vdihnem to »dišavo,« je dejal, »se spomnim pesmice, ki je žela toliko uspeha...«

S hreščecim glasom je pel:

»Kitajske noči, božajoče noči, ljubezni noči...«

»Te besede marsikaj povedo,« Priznati sem moral, da zlagavci pesmi govore o daljnih deželah silno domišljavo.

»In kar je najbolj čudno, je to, da podoba, ki jo ustvarijo pesniki o tej ali oni pokrajini, je drugače trdoživa pri ljudstvu kakor podoba, ki jo izdelajo geografi...«